O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV №

НАВРЎЗИНГ МУБОРАК, ЎЗБЕКИСТОНИМ!

ВАТАНПАРВАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУДОФАА ВАЗИРЛИГИНИНГ МАРКАЗИЙ МАТБУОТ ОРГАНИ
● 2003 йил, 22 март, шанба № 36 (1768). ● Сотувда эркин нархда.
Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ПЕЧАТНЫЙ ОРГАН МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
● Суббота, 22 марта, 2003 г. № 36 (1768). ● В розницу — цена свободная.
Газета издается с 24 июня 1992 г.

Президент Ислом Каримовнинг Наврўз байрамига бағишланган тантанали маросимдаги табрик сўзи

Ассалому алайкум, азиз ватандошлар!

Муҳтарам меҳмонлар!

Бугун ўлкамизда қутлуғ айём.

Баҳор нафаси, янгиланиш, уйғониш руҳи тобора кучайиб, юртимизга кириб келмоқда.

Бугун гўзал водий ва воҳаларимизда, шаҳар ва қишлоқларимизда ёшу қари — барча юртдошларимиз доимо орзиқиб кутадиган Наврўзи оламга пешвоз чиқмоқда.

Бугун халқимиз ўзининг эркин ва озод ҳаётида Наврўз айёмини ўн иккинчи бор шоду хуррамлик билан байрам қилмоқда. Ушбу байрам тонгида мен мана шу муҳташам саройда жамулжам бўлиб ўтирган сиз азизларни, сизларнинг тимсолингизда:

табаррук оталаримиз ва мунис оналаримизни,

муҳтарама опа-сингилларимиз, ака-укаларимизни,

ҳаётга катта умид билан кириб келаётган ёшларимизни,

баҳордай очилиб бораётган сулув қизларимизни,

ёруғ оламга ҳайрат кўзи билан боқиб турган жажжи набираларимизни — бутун Ўзбекистон халқини Наврўз шодиёнаси билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Бизнинг бугунги қувончимизга шерик бўлаётган ҳурматли меҳмонларимиз — хорижий давлатларнинг элчиларини, халқаро ташкилотлар вакилларини, уларнинг рафиқалари ва оила аъзоларини, байрам томошаларини дунёга намойиш этаётган чет эл ахборот воситаларининг ходимларини халқимиз номидан қутлаб, «Наврўзимизга хуш келибсиз!» деб айтишга ижозат бергайсиз.

Қадрли дўстлар!

Дунёда турли байрам ва айёмлар, тарихий саналар кўп. Уларнинг барчаси маъно-мазмуни ва моҳиятига қараб ўз ўрни ва аҳамиятига эга.

Лекин, ҳеч шубҳа йўқки, ер юзида энг қадимий, шу билан бирга, энг навқирон айём бўлган Наврўз нафақат бизнинг минтақамизда, балки бутун Шарқ оламида катта шодиёна билан нишонланадиган гўзал байрамдир.

Бу ёруғ оламда чархи даврон айланар экан, табиатда тўрт фасл такрор ва такрор алмашиб келаверади. Ҳар бир фаслнинг ўзига хос зийнати, ўз фазилати бор. Аммо уларнинг ичида баҳор, Наврўз фаслининг шукуҳи, файзу тароватига ўзгача.

Бу дилбар фаслда борлиқнинг уйғониши, жамики тирик жоннинг ҳаракатга кириши билан одамнинг юрагида ҳам янги-янги орзу ва интилишлар, шодлик ва қувонч, севги ва ҳаётга муҳаббат ҳислари уйғонади.

Табиатнинг ўзи бамисоли она каби бағрини очиб, ўз фарзандлари бўлмиш инсонларга меҳр улашади, барчани эзгулик ва яхшиликка чорлайди.

Баҳорнинг келиши одам зотига Оллоҳ берган умрнинг кўп-кўп сирларини англаш, ўз бахтини ўз қўли билан қуриш, ҳаёт ва табиатнинг нафосати ва неъматларидан баҳра олиш учун дунёга келганини яна ва яна бир бор эслатади, бу ҳақиқатни беихтиёр хаёлимизга солади.

Шу маънода, ёрдамга муҳтож бўлганларга мурувват кўрсатиш, ҳамдард бўлиш, бева-бечора ва етим-есирларнинг пешонасини силаш каби олижаноб фазилатларнинг ҳаётимиздаги таъсирини янада кучайтириш, бугун қийинчилик ва етишмовчиликларни бошдан кечираётган ҳеч бир одамни эътиборсиз қолдирмаслик — барча-барчамиз, аввало, катта-кичик раҳбар ва мансабдорлар учун ҳам қарз, ҳам фарз эканини унутмаслигимиз айни муддао бўлур эди.

Лўнда қилиб айтганда, юртимизда ҳар қайси инсон, ҳар қайси оила ҳар қандай мураккаб вазиятда ҳам ёлғиз бўлиб қолмаслиги, унинг оғирини енгил қилишда давлатимиз ва жамиятимиз бундан буён ҳам мададкор бўлиши шарт.

Азиз дўстлар, биродарлар! Юртимизга Наврўзи олам кириб келишини очиқ қалбимиз, пок орзу-умидлар билан қутлар эканмиз, биз бугунги нотинч дунёда буюк мақсадларимиз сари олиб борадиган йўлимизда кўп мураккаб муаммолар, синов ва қийинчиликлар дуч келиши мумкинлигини ҳеч қачон унутмаслигимиз лозим.

Айниқса, бугун узоқ ва яқин атрофимизда содир бўлаётган хавфли воқеаларни сезгирлик ва ҳушёрлик билан кузатишимиз, халқаро терроризм ва унинг ҳар қандай кўринишларига, оммавий қирғин қуролларини ишлатишга тайёр бўлган қабиҳ ниятларга қарши сергаклик билан муносабатда бўлишимиз зарур.

Жаҳондаги ҳозирги вазият барчамиздан огоҳ бўлишни, кечаги Афғонистон можаросини ечишда ким қандай сиёсат олиб боргани, кимларнинг, қандай буюк давлатларнинг ҳаракатлари ҳақиқатда юртимизнинг хавфсизлигини таъминлашга, жанубий сарҳадларимиз остонасидан ёвуз кучларни олиб ташлашга ҳал қилувчи ҳисса қўшгани ҳақида тўғри хулоса чиқаришни бугун ҳар биримиздан ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Мана шундай ҳолатларда ташқи ва ички сиёсатимизни тўғри ва оқилона олиб бориш нафақат бугунги манфаатларимизни, балки Ўзбекистонимизнинг эртанги кунини, узоқ эзгу мақсадларимизни кўзлаб йўл танлашимизни талаб қилади. Ва бу борада, аввало, ўзимизнинг куч ва салоҳиятимизга, қўшни давлат ва халқларнинг бирдамлигига, стратегик шерикларимиз билан бирга, уларнинг қудрати ва кўмагига суянган ҳолда келажагимизни кўрмоғимиз даркор.

Ҳурматли юртдошлар!

Буюк шоиримиз Алишер Навоий таъбири билан айтганда, Наврўз фаслида деҳқон ер ҳайдаб, уруғ сочади ва шу тариқа эл-юрт учун ризқ-насиба йўлини очади.

Азиз дўстлар, биродарлар, келинг, бугун — янги мавсум арафасида эл-юртимизни боқадиган деҳқонларимизга, барча меҳнатчиларимизга дилимиздаги самимий тилакларимизни изҳор этайлик: ҳамиша бахт ва омадингизни берсин, ҳосилингиз мўл бўлиб, хирмонингиз тўлсин, кўнгилларингиз тўқ бўлсин.

Ҳар бирингизнинг касбкорингизга, рўзғорингизга, умрингизга барака ато этсин.

Мана шундай хурсандчилик билан бошланаётган янги йилимиз юртимизга тинчлик, бахту саодат, ободлик ва фаровонлик олиб келсин.

Хонадонларимиздан қут-барака аримасин.

Қарияларимизнинг умрлари узоқ, эзгу дуолари ижобат бўлсин.

Фарзандларимизнинг камолини, иқболини берсин.

Наврўз байрами барчамизга муборак бўлсин!

НАВРЎЗ

Ўзбекистон элининг,
Йил боши — тожи Наврўз.
Бободеҳқон фаслининг,
Қўш чиқди чоғи Наврўз.

Гул фасл қучоғининг,
Сермалак ондир у.
Йил сана-саноғининг,
Бошланиш чоғи Наврўз.

Деҳқон бобо далага,
Ризқу рўз сочар кун бу.
Қиз-жувонлар сочига,
Толпопук тақар кун бу.

Йил фасли келинчаги,
Қадами бўстон Наврўз.
Таърифга топилмас сўз,
Таърифи достон Наврўз.

Фариштадек момолар,
Яллалар айтар бугун.
Узоқ кетган турналар
Юртига қайтар бугун.

Юракларга ўт солган,
Муҳаббат тори Наврўз.
Минглаб йилки, элимнинг,
Удуми, ори Наврўз.

Турғунбой ЎЛМАСОВ.

Наврўз—уйғониш ва янгиланиш рамзи

Кўклам офтобининг заррин нурларидан баҳра олиб, ям-яшил майсалар, ранг-баранг гул-чечаклар билан безанган она заминимизга эзгулик ва бунёдкорлик айёми — Наврўз кириб келди. Шу ёруғ кунларда баҳорнинг илоҳий нафасидан табиат уйғониб, олам яшариб, борлиқ янгиланиши мисолида теварак-атрофимизда Наврўз руҳи, айниқса, тугал намоён бўлмоқда.

Наврўзи оламнинг беқиёс файзу тароватига монанд она Ўзбекистон гул ва кўркамлик тимсолидаги ўзгача кўрку фусунга бурканди. Ватанимиз жаннатмонанд гўшага айланди.

Наврўз — янги кун, демакдир. Наврўз — азал-азалдан аждодларимиз йил боши деб қадрлаб, асрлар давомида эъзоз билан нишонлаган, халқимизнинг онгу шуурига, руҳиятига, бутун ҳаётига беқиёс таъсир ўтказиб келаётган ўзига хос, қутлуғ ва хосиятли айём.

Ушбу энг қадимий, гоят ардоқли байрамимиз бизнинг дориломон замонда тобора янги руҳ ва янгича мазмун касб этиб бормоқда.

Бободеҳқон яхши ният билан ерга яна уруғ қадашга киришди. Қут-барака элчиси — Наврўз шукуҳидан барчанинг чеҳрасида яшариш, янгиланиш, бунёдкорлик кайфияти барқ уради. Дошқозонларда сумалак, ҳалим қайнайди, кўклам таомларининг иси димоқни қитиқлайди.

Шаҳар ва қишлоқларда, бепоён дашту далалар ва қир-адирлар бағрида, чаманзорга айланган боғ-роғлару гўзал хиёбонларда, бутун юртимизда яшаётган ватандошларимиз — миллати, тили ва динидан қатъи назар, бирдек аҳил ва ҳамжиҳат бўлиб, Наврўзни баҳор ва хурсандчилик байрами сифатида нишонлаётир.

Мустақиллик йиллари мамлакатимизда энг улуғ ва энг азиз айёмлар, жумладан, Наврўз шодиёналарининг азим пойтахтимизнинг сўлим масканларидаги улкан театрлаштирилган томошалар билан бошланиши хайрли анъанага айланган.

Наврўз шодиёналари муносабати билан Тошкентдаги «Ўзбекистон» спорт мажмуининг барча катта-кичик иншоотлари, саҳни, боғ-боғчасию йўл-йўлаклари байрамона безатилган. Мажмуанинг улкан зали маданият ва санъат аҳли билан гавжум. Ҳофизлар, раққосалар, дорбозлар, полвонлар, цирк артистлари, ҳунарманду усталар, чеварлар ўз маҳоратини намойиш этишга шай.

Бу ерга Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри жамоатчилиги, дипломатик корпус ва халқаро ташкилотлар вакиллари ташриф буюрган.

Соат 10.00. Залга Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кириб келади. Мамлакатимиз раҳбарини байрам аҳли қарсаклар билан кутиб олади.

Байрам тантаналаридан дарак берувчи чорлов мусиқаси янграйди.

Сўз Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга берилади.

Давлатимиз раҳбари мамлакатимиз халқини, меҳмонларни умрбоқий, файзли ва шукуҳли айём — Наврўзи олам билан муборакбод этади.

Саҳна узра Наврўздан дарак бериб майин наво таралади. Сарин куй оғушида кўз ўнгимизда кўкламнинг ажиб манзаралари намоён бўлади, турфа гуллар юз очади, булбуллар хониш қилади. Фасли баҳор ғамзалари, қушлар чуғур-чуғури, сувлар жилдираши билан табиатнинг уйғониш палласини мадҳ этувчи жонбахш мусиқий оҳанглар уйғунлашиб кетади.

Жарчилар элу юртни Наврўз сайлига чорлайди...

Наврўз — бунёдкорлик фасли. Юртимизда Наврўздан Наврўзгача, яъни йил давомида кенг кўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Ўтган йили мамлакатимизда 56 ишлаб чиқариш объекти ишга туширилган бўлса, улардан 15 таси йирик корхона ва иншоотлардир. Бир-бириддан ҳашаматли коллежу лицейлар, турар-жойлар, спорт иншоотлари, улкан кўприклар, равон йўллар қурилди, боғу роғлар, хиёбонлар барпо этилди.

Шундай бунёдкорлик салоҳияти дарёдек жўш урган халққа, албатта, байрам ярашади! Ватанимиз барча жабҳаларда эришаётган оламшумул зафарларни эса қанча тараннум этсак арзийди!..

Саҳнага миллатимиз давомчилари, келажагимиз эгалари — болакайлар кириб келади. Кичкинтойлар ўзларининг шўх-хандон қўшиқ-рақслари билан болалик оламининг гўзал ва бахтиёр онларини мадҳ этади. Бу бежиз эмас, албатта. Зеро, соғлом авлод орзуси — аждодларимиздан бизга ўтиб келаётган, қон-қонимизга сингиб кетган муқаддас интилиш, мўътабар орзудир.

Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлур, қудратли юртнинг фарзандлари соғлом бўлур. Давлатимиз раҳбарининг ана шу ғоясини ҳаётга татбиқ этиш йўлида ўтган даврда соғлом авлод тарбияси энг устувор вазифа деб белгиланди ва давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Барча саъй-ҳаракатларимиз соғлом наслни, нафақат жисмонан бақувват, шу билан бирга, руҳи, фикри соғлом, имон-эътиқоди бутун, билимли, маънавияти юксак, мард ва жасур, ватанпарвар авлодларни тарбиялаб вояга етказишга қаратилган.

Жисми жонимизни орзиқтириб таралаётган ҳаётбахш мумтоз наволар мўътабар зотлар — миннатдор аждодларимизнинг миллат иқболи, авлодлар шижоати, иқболи ва бунёдкорлиги шарафига ёғдираётган олқишларига, байрам муборакбодига менгзайди гўё.

Ҳа, мустақиллик йилларида Юртбошимиз ташаббуси ва раҳнамолигида улуғ аждодларимизнинг табаррук номларини тиклаш ва абадийлаштириш, буюк алломаларимизнинг таваллуд саналарини дунё миқёсида нишонлаш, уларнинг мустабид замонда оёқости бўлиб қолган мангу масканларини чинакам зиёратгоҳларга айлантириш борасида беқиёс ишлар амалга оширилаётир.

Қутлуғ заминимизда туғилиб вояга етган, муборак номларини бутун жаҳон аҳли катта эҳтиром билан тилга оладиган пири комил мутафаккирларимиз меросидан халқимиз, жумладан, ёшларимизнинг ҳам баҳраманд бўлишига, уларнинг мана шундай маънавий муҳитда камол топишига, бобокалонларимизнинг асарларига сингдирилган юксак инсонпарварлик фалсафаси, буюк ғоялари ёш авлод юрагидан ҳам жой олишига кенг шароит яратилмоқда. Бу йил ҳам юртимизда бир қатор буюк аждодларимиз таваллуд кунларини муносиб нишонлашга тайёргарлик кўрилаётгани бу борадаги хайрли ва савобли ишлар изчил давом этаётганидан яққол далолатдир.

Наврўз — биз учун ўзаро меҳр-оқибат, қадр-қиммат, хайру саховат рамзидир. Ана шундай ёруғ кунлар кишини ўз яқинлари, маҳалла-кўй, қуни-қўшни, элу юрт билан баҳамжиҳат, меҳр-оқибатли бўлиб яшашга даъват этиши билан ҳам беҳад қадрлидир.

Обод маҳалла йили муносабати билан бу янглиғ юксак фазилатларни мукаммал эгаллаш баробарида, кам таъминланган оилалар, меҳнат фахрийлари ҳолидан хабар олиш, уларга моддий ёрдам бериш, шунингдек, етим-есир, бева-бечоралар, муҳтож кишиларга меҳрибонлик, саховат ва мурувват кўрсатиш янада муҳим аҳамият касб этмоқда.

Мана шундай шукуҳли дамларда ҳар бир инсон табиатдан баҳра олишга интилади. Ўз навбатида, Наврўз кунларида юртни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга бел боғлаш каби барҳаёт қадриятлар халқимиз томонидан асрлар оша эъзозлаб келинаётир.

(Давоми 2-бетда).

● ЧАҚИРУВ—2003

Мудофаа вазирлигида

Қуролли Кучлар офицерлар марказий саройида баҳорги чақирувни уюшқоқлик билан ўтказиш масаласига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда давлат ва жамоат ташкилотлари, ОАВ вакиллари иштирок этишди. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари полковник М. Аҳмедов йиғилишни очар экан, Олий Мажлис X сессиясида янги таҳрирда қабул қилинган «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонун асосида илк бора баҳорги чақирув ташкил этилажаги борасида тўхталди. Чақирув ўзига хос хусусиятга эга бўлиб, энди муддатли хизмат қилувчилар Қонунга мувофиқ бир йил хизмат қилишади. Мазкур Қонуннинг қабул қилиниши маҳаллий чақирув органлари, давлат ва жамоат ташкилотлари зиммасига алоҳида масъулият юклашини қайд этди.

Мудофаа вазирлигининг бошқарма бошлиғи полковник Б. Мирзамуҳаммедов қабул қилинган Қонуннинг моҳияти ва унинг аввалги Қонундан устувор жиҳатлари хусусида йиғилганларга батафсил сўзлаб берди.

Мудофаа вазирлигининг Тарбиявий ишлар Бош бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи полковник Ф. Банин республика электрон ва ОАВ ларида ҳарбий ватанпарварлик мавзуси ва янги қабул қилинган Қонуннинг аҳамиятини барчага тушунарли равон ва содда тилда мунтазам тўлақонли ёритилиб турилиши лозимлигига эътиборни қаратди.

Мудофаа вазирлигининг масъул ходимлари йиғилганларнинг қизиқтирган барча саволларига атрофлича жавоб қайтаришди.

Ўз мухбиримиз.

МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШДИ

Халқимизнинг энг севимли ва қадрли Наврўз умумхалқ байрами Шимоли-ғарбий ҳарбий округда ҳам кўтаринки кайфиятда нишонланди.

Байрам муносабати билан Нукус гарнизони офицерлар уйида тантанали тадбир бўлиб ўтди.

Тадбирни округ қўмондонининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари подполковник Ш. Тўхтаев бошқарди.

Тадбирда сўзга чиққан Шимоли-ғарбий ҳарбий округ қўшинлари қўмондони подполковник А. Комилов ҳар йили юртимизда кенг нишонланадиган янгиланиш, бирдамлик ва меҳрибонлик рамзи бўлган Наврўзи олам билан ҳарбийларни, Қуролли Кучлар хизматчиларини, шунингдек, уларнинг оила аъзоларини табриклаб, уларга мустаҳкам соғлик, бахт-саодат ва омонлик тилаб, Ўзбекистон халқининг тинч ва фаровон ҳаёти ҳимояси, юртимиз осойишталиги ишончли қўлларда эканлигини таъкидлади.

Ўтказилган тадбирда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши ва Нукус шаҳар ҳокимиятидан ташриф буюришган меҳмонлар ва кўплаб ҳарбийлар табрик учун сўзга чиқишди.

Сўнгра округ штаби бошлиғи подполковник О. Ражабов қўмондоннинг байрам буйруғини ўқиб эшиттирди. Буйруққа биноан бир гуруҳ ҳарбийлар миннатдорчилик, Фахрий ёрлиқ ҳамда эсдалик совғалар билан тақдирландилар.

Кейин эса гарнизон ҳарбий ансамбли ва ҳарбий шаҳарчадаги 16-умумтаълим мактаби ҳаваскорлар тўгараги аъзолари катта концерт дастурини намойиш этишди.

Байрам тантаналари давом эттирилиб, аскарларимиз учун сумалак, кўк сомса ва дошқозонда дамланган ош ноз-неъматларга тўла байрам дастурхонига тортилди.

Шартнома бўйича хизмат сержанти
Аманбой АРЗИЕВ.
Нукус гарнизони.

БУ БИЗНИНГ БАЙРАМ

Илк баҳорда дов-дарахтлар, ўт-ўланлар бир-бир ноз уйқусидан уйғона бошлайди. Бўртиб чиқаётган шода-шода куртаклар эрта-индин турфа либослари билан бизни ёш боладек қувонтиради. Теварак-атрофимиздаги яшилликдан кўзлар яйрайди, куч олади. Еру осмон, тоғу тош, чўлу биёбон гуллаб-яшнайди. Табиат ўзгаришлари ҳар лаҳзада кўксимизда, томирларимизда инъикос этаётганини яққол ҳис этамиз.

Потирлаб ураётган муштдек юрак бутун одамга, оламга фақат, фақат яхшилик соғина бошлайди. Гина-кудуратлар унут бўлади. Кўксимизга сиғмаётган гулу ғунчалар нафис уфорлари, нозик ҳис-туйғулар эзгу амалларга, ўйин-кулгуга дўниб қолганини сезмай ҳам қоламиз. Биз Янги кунимизни—Наврўзимизни дўст-ёрлар, биродарлар билан ана шундай нишонлаймиз.

Карнай-сурнай, дўмбира садолари, бахшилар ижросидаги қаҳрамонлик достонлари, паҳлавонлар беллашувлари, дорбозу масхарабозларнинг томошалари, сумалак, ҳалим, кўк чучвара, ялпиз сомсалар таъми барчамизни сеҳрлаб қўяди. Байрам нашидаси хотирамизда узоқ-узоқ сақланади. Кунлар санаб, ойлар санаб Наврўзимизни соғиниб-соғиниб яшаймиз. Унга пешвоз чиқишга йил — ўн икки ой ҳозирлик кўрамиз...

Аммо афсуски, ўзбекнинг ана шундай гўзал туйғуларга ошино этгувчи, олам ва одамни уйғунлаштирувчи қувонч ва эзгулик байрами Наврўз йиллар давомида мафкуравий тазйиқларга, қатағонларга учради. Айниқса, ўтган асрдаги ҳужумлардан ҳайрон қолади киши. 30-йилларда сумалак, кўк чучвара пишириш ҳам эскилик сарқитига чиқарилган. Ҳатто, 70-йилларда ҳам катта-кичик раҳбарлар ва уларнинг шотирлари минг бир ҳадик, қўрқув ила сумалак пиширилаётган хонадонларга қўққисдан бостириб келиб қозонларни тўнтариб ташлаганларини яхши биламиз.

Эсимда бор, 80-йилларнинг ўрталарида томдан тараша тушгандек Наврўзни йўқ қилиб ўрнига «Навбаҳор» байрамини ташкил этишга қарор қилинди. Янги байрамни ўтказиш тартиб-қоидалари идора ва ташкилот раҳбарларига тарқатиб ҳам чиқилди. Хайриятки, ҳар бир миллий анъанани эскилик сарқитига чиқаришга ишқибоз ташаббускор раҳбар ишдан кетиб навбатдаги бузғунчилик амалга ошмади.

Мустақилликдан сўнг Наврўз Ўзбекистонда умумхалқ байрами сифатида катта тантаналар билан нишонланмоқда. Бир ойгача барча вилоятларда, шаҳар ва туманларда, қишлоқларда байрам тантаналари садолари янграб туради.

Ушбу баҳор ва гўзаллик байрамини ҳарбийларимиз қандай кутиб олиши, нишонлаши эса алоҳида бир мавзу. Ҳар йили Наврўз олдидан ҳарбий округлар, гарнизонлар, ҳарбий қисм ва муассасаларда қатор тадбирлар ўтказилади. Умумармия ҳашарлари, ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари, маданий-маърифий анжуманлар шулар жумласидандир.

Ҳарбийларнинг баҳор неъматларига тўла байрам дастурхонлари атрофида нафақат қисм шахсий таркиби балки, маҳаллий ҳокимият вакиллари, ижодкор зиёлилар, санъаткорлар, ота-оналар ҳам жамулжам бўлади. Куй ва қўшиқлар, байрам табриклари, турли хил спорт мусобақалари узоқ давом этади.

Хулоса қилиб айтганда, Наврўз — бизнинг байрам. Минг йиллик қадрдонимиз. У бизга оламни, одамни, ўзлигимизни теранроқ англатади. Ўшал кун юрагимиз-да тилга киради: ҳар бир баҳорий ўзгариш, янгиланиш фақат эзгуликка хизмат қилиши, унга пойдевор бўлиши лозим. Ҳар бир куртакни, ҳар бир кўкатни, яшиллик олами — она заминни, мовий осмонни асраб-авайлаш, ҳимоя қилиш асосий бурчимиз, вазифамиз, дейди у бизга.

Майор Азимбек УСМОНОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

Қадриятларнинг ҳам ҳимоячиси улар

Ҳарбий шаҳарчада яшайман. Шу боис ҳарбийлар ва уларнинг оила аъзолари ҳаёт тарзи менга таниш. Кейинги пайтларда ҳарбий маҳалламизда байрамларни, хусусан, Наврўзни нишонлаш ажиб бир тус олмоқда. Дошқозонларда сумалаклар қайнамоқда, тўрт-беш хонадон вакиллари жам бўлиб, кўк сомса, чучвара ва турли хил байрам таомларини тайёрлашаяпти. Айниқса, болаларнинг яйрашини айтмайсизми. Шаҳарча стадионида варрак учириш бўйича кимўзарга тушиб кетишганига ҳам анча бўлган. Буларни таъкидлаётганим боиси, Қуролли Кучларимиз қисм ва бўлинмаларида бу кўҳна байрамни нишонлаш ўзига хос мазмун-моҳият касб этмоқда. Ҳа, Ватан ҳимоячиси анъаналар, қадриятларнинг-да ҳимоячиси. Шу боис ҳам посбонларимизнинг Наврўзни кутиб олишида ўзгача гашти бор.

Наврўзи олам олдидан бир гуруҳ ҳарбийлар билан суҳбатлашиб, уларнинг байрам хусусидаги, уни нишонлаш борасидаги фикрларини ёзиб олдим.

Оддий аскар Маҳмуд Тиловов, секция командирининг ўринбосари:

— Бизнинг Навоийда Наврўз бўлакча нишонланадида. Кураш, кўпкари, сайлларни соғиндим, рости. Бироқ ҳарбий жамоамизда ҳам бу умумхалқ байрами ажойиб ўтар экан. Буни сафдошларим айтишди. Мана, масалан, 21 март куни биз футбол мусобақасини ўтказишни мўлжаллаяпмиз. Қисм хотин-қизлар кенгаши ташаббуси билан сумалак тайёрланмоқда. Ўтинларини ўзимиз олтиб бердик. Ҳатто ўчоқ кавлаб, савоб ишга улуш қўшдим. Дарвоқе, байрамгача жанговар техника майдончасини бетон девор билан ўрашга сўз бергандик. Ваъданинг устидан чиқдик. Хуллас, Наврўзга туҳфамиз бор.

Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Эркин Абдуллаев, моддий таъминот гуруҳи командири:

— Наврўзда қўлинг ўргилсин бир ош қилайликки, ҳатто қисмимизга келадиган меҳмонлар ҳам лол қолсин. Буни бежиз айтмаяпман. Оддий аскарлар — Шерзод Азизов, Искандар Тўлдибоев каби қўли ширин ошпаз шогирдларимга ишониб шундай ваъда бераяпман. Сумалак тайёрлаш ҳали қўлдан келмаса-да, уни ҳам ташкиллаштираяпмиз. Хуллас, байрам дастурхонимиз кўнгилдагидек бўлади.

Оддий аскар Камолиддин Муҳаммаджонов, ўқловчи:

— Биринчи бора бу умумхалқ байрамини ҳарбий хизматда кутиб олаяпман. Очиғи, ҳар бир байрамни интиқлик билан кутишга одатланганмиз. Негаки, жамоамизда бундай кунлар ҳақиқий тўй, тантана бўлади. Тошкентлик бўлганим учун Наврўзда фақат кўнгилочар боғлардаги сайлларга чиқиш билан чекланганман. Яъни, бошқа вилоят, ҳудудларда бу баҳорий айём қандай нишонланиши-ю, унда қандай урф-одатлар жамлигини ҳаёшии билмасдим. Батальон командирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари катта лейтенант Ўлмас Очиловнинг бу борада ўтказган машғулоти, турли вилоятлардан келган сафдошлардан эшитганларим Наврўз ҳақидаги тасаввурларимни бойитди.

Кичик сержант Жаҳонгир Облоқулов, танк командири:

— Армияга келиб, Наврўз ҳақида кўп нарсаларни билиб олдим. Буюк бобокалонимиз Абу Райҳон Берунийнинг «Қадимги халқлардан қолган ёдгорликлар», Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғотит турк» асарларида, Умар Хайём, Навоий каби аждодларимиз китобларида бу байрам ҳақида кенг маълумотлар бор экан. Буларни ижтимоий-сиёсий тайёргарлик машғулотининг Наврўзга бағишланган сабоғида ўргандим. Экипажимиз аъзолари байрамга жанговар ютуқлар билан келишди. Ҳатто қисм командирининг байрам буйруғига экипажимиз посбонлари номзоди ҳам киритилган.

Капитан Ш. ТОЛМАСОВ ёзиб олди.

Наврўз — уйғониш ва янгиланиш рамзи

(Давоми. Боши 1-бетда).

Биргина мисол. Вазирлар Маҳкамасининг аҳоли яшаш жойларини ободонлаштиришга доир кўкламги ишларни ташкил этиш ва Наврўз умумхалқ байрамини нишонлашга тайёргарлик кўришга қаратилган Фармойишига мувофиқ 15 март куни юртимиз бўйлаб ўтказилган хайрия ҳашарида 10 миллиондан ортиқ ҳамюртимиз иштирок этди. Шу куни 321 минг гектардан кўпроқ майдон ободонлаштирилди. Минглаб туп манзарали, мевали дарахт ва гул кўчатлари ўтказилди. Ариқ, зовур ва бошқа сув йўллари тозаланди.

Байрам бадиий дастурларида халқимизнинг бундай эзгу анъаналари, ватандошларимизга хос ва мос гўзал фазилатлар, маҳаллалардаги ободончилик ва тинчлик-тотувлик, миллий урф-одатлар ва қадриятлар юксак пардаларда тараннум этилди.

Улкан мониторда Истиқлол йилларида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида амалга оширилган кенг кўламли яратувчилик ишлари, шаҳар ва қишлоқларимизнинг обод манзаралари ёрқин лавҳаларда намоён бўлади. Бутун юртимизнинг мафтункор, гўзал табиати, лолазору гулзорлари жамолидан кўзлар қувонади. Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардан келган бадиий жамоалар бирин-кетин ўз санъатларини, ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос халқ ўйинларини, қўшиқ ва рақсларини намойиш этадилар.

Бахшилар айтишувлари, аскиячилар пайрови, дорбозлар, масхарабозлар, қўғирчоқбозлар, полвонлар санъати ва спорт мусобақалари уйғунлашган улкан театр томошаларида миллий қадриятларимиз, қадимий удумларимиз янада жозибалироқ, янада теранроқ мазмун ва моҳият касб этади. Азалий анъана ва урф-одатларимиз Наврўз билан нечоғли чамбарчас эканлиги бадиий лавҳаларда яна бир бор кўз-кўз этилади.

Айтиш жоизки, ана шу саҳна кўринишлари тимсолида маданий ҳаётимиздаги муҳим воқеалар — «Шарқ тароналари», «Бойсун баҳори» халқаро фестиваллари каби тадбирларни ташкил этишга қаратилаётган эътибор ўз ифодасини топган.

Миллий эстрадамиз юлдузларининг чиқишлари байрам тантаналарига янада кўтаринкилик бахш этади. Эстрада жанрида ижод қилаётган санъат усталари қатори истеъдодли ёш ижрочилар, Республика қўшиқ байрами кўрик-танловлари ғолибларининг, «Ниҳол» мукофоти совриндорларининг мумтоз санъатимиз оҳангларига уйғунлашган замонавий куй-қўшиқларида аждодларимизнинг барҳаёт мусиқа мероси ва қўшиқчилиги анъаналарига садоқати намоён бўлади. Ватан меҳри, баҳор, бахт, ҳаёт васфи, ёшлик ва муҳаббат туйғулари тараннум этилган жозибали оҳанглар мухлисларни мафтун ва масрур этади.

Кўклам наволари мамлакатимизда истиқомат қилаётган турли миллатлар миллий маданият марказларининг байрам дастурларида янада теранроқ мазмун-моҳият касб этади. Зеро, Наврўз дўстлик ва ҳамжиҳатликнинг ҳам ўзига хос шодиёнасидир...

Наврўз — юртимиз тинчлиги, халқимиз фаровонлиги тимсоли. Шу маънода, ушбу айём дунёнинг ўнлаб давлатларидаги Ўзбекистон элчихоналари, ваколатхоналарида ҳам кенг нишонланмоқда. Байрамга ташриф буюрган юзлаб хорижлик меҳмонлар Наврўз таомларидан баҳраманд бўлиб, халқимизга хос миллий урф-одатлар билан танишаётир.

Байрам томошаларидан кейин Президент Ислом Каримов журналистлар билан мулоқотда бўлди.

— Халқимизнинг энг ноёб қадриятлари, эзгу урф-одатлари каби топталган, қатағонга учраган Наврўзни ҳам бугун Мустақиллик куни каби ўн иккинчи бор нишонлаб турибмиз, — деди Юртбошимиз. — Бу байрамнинг ўзига хос жиҳатларидан бири шундаки, Наврўзда жамики тирик жон уйғонади, янги ҳаёт сари интилади. Ишонаманки, мустақиллик ҳаётимиздан тобора мустаҳкам ўрин эгаллаётгани каби Наврўз ҳам йилдан-йилга ўзининг янгидан-янги қирраларини намоён эта боради.

Ислом Каримов ёшларнинг давлат ва жамият қурилиши борасида тутган ўрни ҳақида сўзлар экан, «ёшлар — бизнинг келажагимиз» деган даъватнинг замирида жуда теран маъно-мазмун мужассам эканини таъкидлади.

— Кўп ҳолларда бизга янгича ўйлашга, мустақил фикрлашга, масъулиятни зиммага олишга, янги ҳаёт учун фидойилик кўрсатиб меҳнат қилишга халақит бераётган нарса — бу, эски замон асоратларидир, — деди давлатимиз раҳбари. — Ана шу эскилик сарқитларига барҳам берадиган, янгича дунёқарашга эга, фаол ва фидойи ёшлар ҳаётга тезроқ кириб келмоғи лозим.

Албатта, масъулиятли жойларда фаолият кўрсатар экан, дастлабки даврда ёш мутахассисларнинг тажрибасизликдан муайян қийинчиликларга дуч келиши табиий. Аммо фарзандларимиз ҳозирданоқ ишда, амалда тажриба орттириб бормаса, кейин қачон, қаердан ўрганади? Шундай экан, янги авлод ҳаётда тезроқ ўз ўрнини эгаллаши, масъулиятни дадил ўз зиммасига олмоғи керак.

Тошкентдаги Наврўз шодиёналари сунъий йўлдош воситасида дунёнинг кўплаб мамлакатлари телеканаллари орқали намойиш этилди.

Пойтахтимизда бошланган байрам тантаналари юртимиз шаҳар ва қишлоқларида давом этмоқда.

**Ғулом МИРЗО,
ЎзА шарҳловчиси.**

Табиатнинг инъоми

Ҳали Наврўз келмасдан анча илгари, «байрам куни совуқ бўлармиш, қор ҳам ёғар экан» деган гаплар қулоққа чалинган эди. Буни қаранг, табиат Наврўзи олам байрами — 21 март куни сахийлигини биздан дариғ тутмади. Эрталаб қуёш чарақлаб чиқмаган бўлса-да, ним жилмайиб турди. Соат ўн иккиларга бориб эса бутун атрофни қиздириб юборди. Куни бўйи осмонда оқ булутлар кезиб, ҳаво унчалик очиқ бўлмаган бўлса-да, табиат байрамона руҳимизни туширмади.

Барча округлардаги қисм ва бўлинмаларда жанговар вазифани бажараётган посбонлар ҳам, барча шахсий таркиб, Қуролли Кучлар хизматчилари ҳам Наврўзни хушнуд кайфият билан қарши олишди. Постдагилар ана шундай қутлуғ кунда ўзларига билдирилган ишончни сидқидилдан оқлаш учун янада ҳушёр, янада сергак бўлишди.

Аскарлар учун турли тадбирлар, спорт мусобақалари, концертлар уюштирилди. Сумалаклар тайёрланди. Байрам дастурхони байрамона бўлди.

Офицерлар, шартнома бўйича хизматчилар, Қуролли Кучлар хизматчилари оила аъзолари билан сайилгоҳларга чиқишди. Турли хил кўнгилочар тадбирларда иштирок этишиб, байрам завқига роса мириқишди. Бир сўз билан айтганда, Наврўз тантаналаридан олам-олам завқ олишиб, эртага бўладиган қайноқ хизматга ўзларини шайлашди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, 21 март — Наврўз байрами тантаналари Қуролли Кучларимиз барча қисм ва бўлинмаларида кўтаринки руҳда нишонланди.

**Подполковник
Абдураззоқ ОБРЎЕВ,
«Ватанпарвар» мухбири.**

Командир шундай бўлса...

Кичик сержант Хайрулла Хўжамов бўлинмада аълочи жангчи ва яхши мутахассис сифатида маълум. Бўлинма командири ёш жангчиларга алоҳида эътибор қаратади. Чунки, улар жанговар қуролдан тўғри фойдаланишлари, жанговар тайёргарлик ва ҳарбий интизомнинг ўзига хос жиҳатларини, қоровул қўшинлари олдига қўйилган жанговар хизмат вазифаларининг сифатли бажарилишида ўз шахсий масъулиятлари алоҳида аҳамиятга эга эканлигини тушунишлари керак.

Оддий аскарлар М. Султонов ва Г. Бозоровлар ўз командирларидан жуда мамнун. Хизматнинг дастлабки пайтларида улар учун бир мунча мураккаблик ва қийинчиликлар ҳам бўлди. Бироқ, кичик сержант Хўжамов ҳамиша уларга ишончли таянч бўлди. У ёш жангчиларга вазминлик билан ёрдам кўрсатар, уларнинг тўғри ҳаракатларини қувватлар, у ёки бу вазиятда қандай йўл тутиш лозимлигини айтарди. Бу ишлар тез орада ўз самарасини берди. Оддий аскар Султонов ярим йилдан зиёдроқ хизмат қилиб, жанговар хизмат аълочиси бўлиб етишди. Оддий аскар Бозоров эса янги шароитларга хотиржамлик билан кўникиб, қисқа муддатда ўз ҳарбий мажбуриятларини мукаммал ўзлаштириб олди ва эндиликда уларни муваффақиятли бажармоқда.

Янги ўқув йилида кичик сержант Х. Хўжамов ва унинг қўл остидагилар жанговар маҳоратнинг янги марраларини забт этиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Ахир, бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Зеро, аъло хизмат ва ўқувлари билан қўшинларнинг шонли анъаналарини ривожлантириб, Ватан олдидаги ўз ўғлонлик бурчларини бажариш — барча жангчиларнинг муқаддас бурчидир.

Н. ЧУРСИНОВ.

● ВЕСТИ ИЗ ГАРНИЗОНОВ

На праздник — в дом родной

Сердца рядовых Шоназара Раимова и Генжамурода Бекмурадова ликовали. Даже стук колес поездов, уносящих одного в Кашкадарью, а другого в Каракалпакстан, не казался, как раньше, монотонным и убаюкивающим. Они слышали в нем веселую мелодию, которая понятна лишь тем, кто после долгой разлуки спешит на встречу с родным домом. С той поры, как покинули они его, прошел год. Все это время воины лишь на крыльях мечты переносились в родные края, а их воображение рисовало картины долгожданной и трогательной встречи. Сегодня же это стало реальностью. Ратным трудом своим они добились того, о чем мечтает, пожалуй, каждый солдат. Они — отпускники. И хотя побывка будет совсем непродолжительной, подобное ничуть не огорчает воинов. Главное, что не осталось незамеченным их рвение, их добросовестное отношение к службе, которые по праву вознаграждены командованием. Особую окраску этому событию придает то, что порог отчих домов переступили они в день светлого праздника — праздника весны и обновления, отчего стало в них еще светлее и уютнее. И, наверное, не будут особо скромничать солдаты и обязательно поведают о том, за что же удостоились они такой чести. А рассказать им будет о чем...

... Взводные тактические учения с боевой стрельбой близились к завершению. На последнем этапе воины-мотострелки вели оборонительные действия, успешно противостоя «противнику». Меткими выстрелами поражали они живую силу и бронеобъекты и, казалось, уже ничто не сможет помешать подчиненным старшего лейтенанта Дильмурода Бекмурадова одержать уверенную победу, а вместе с ней и получить высокую оценку. Но руководитель учений не торопился давать «отбой», стремясь проверить выучку воинов и во внештатных ситуациях, а потому вскоре и поступила вводная, заставившая командира взвода внести определенные коррективы в действия мотострелков. «На правом фланге обнаружена группа «противника» на бронеавтомобиле, стремящаяся совершить обход и внезапно атаковать обороняющихся» — таков был смысл этой вводной.

Офицер Бекмурадов, досконально владея обстановкой, в считанные секунды принял решение. На опасный участок тут же был переброшен расчет АГС-17 и ручной гранатомет. Первая же граната рядового Шоназара Раимова попала в цель, заставив тем самым «противника» спешиться. Но не успел он как следует рассредоточиться, как на него вновь обрушился шквал огня. Это уже мастерство Генжамурода Бекмурадова заставило убраться его восвояси. Данный эпизод и лег в основу решения командира части — поощрить отличившихся воинов краткосрочным отпуском. Хотя это отнюдь не чистая случайность — это результат труда воинов, их честного выполнения своего конституционного долга.

**Подполковник
Ярослав КОРУКА.**

Фото **автора.**

● ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

Ироққа қарши уруш бошланди

АҚШ қуролли кучлари Ироққа қарши ҳаводан зарба берди. Бу ҳужум президент Жорж Буш Саддам Ҳусайнга берган икки кунлик ультиматум муддати тугагандан кейин бошланди. Талабномада Ироқ президенти Саддам Ҳусайн ўғиллари билан 48 соат ичида Ироқни тарк этиши айтилган эди. Саддам Ҳусайн бу талабни бажармади.

Маълумотларга қараганда, дастлаб АҚШнинг Форс кўрфазидаги иккита сувости кемаси ҳамда тўртта ҳарбий крейсеридан Ироқ пойтахти Бағдодга қарата қирқдан зиёд қанотли ракета учирилган. Биринчи зарба Ироқнинг муҳим стратегик иншоотларини ишдан чиқаришга қаратилди.

Айтиш мумкинки, БМТ Хавфсизлик кенгаши томонидан Ироқ бўйича қабул қилинган 1441-резолюция тўлиқ бажарилмади. Гарчи, БМТ нозирлари тўрт ой давомида Ироқда ишлаган бўлса-да, халқаро ҳамжамият кутаётган битта саволга аниқ жавоб олинмади. Ироқда оммавий қирғин қуроллари йўқ экани рад этиб бўлмайдиган маълумотлар билан тасдиқланмади.

Шу вақтгача АҚШ ва унинг иттифоқчилари Ироққа қарши ҳарбий ҳаракатлар охирги чора сифатида қўлланишини таъкидлаб келди. Унгача сиёсий музокаралар бир кун ҳам тўхтагани йўқ. Талаб эса аниқ эди. Ироқ ядровий, кимёвий ва биологик қуроллар ишлаб чиқариш дастуридан воз кечиб, бу ҳақда халқаро ҳамжамиятга ишонарли далилларни тақдим этиши керак эди.

Таассуфки, бундай бўлмади. Бу эса Ироқ раҳбарияти халқаро ҳамжамиятнинг хоҳиш-иродасини назар-писанд қилмаганини билдиради. Таъкидлаш жоизки, халқаро коалиция нафақат Ироқни қуролсизлантириш, балки Саддам Ҳусайн ўрнатган тузумни ўзгартириб, демократик жамият қарор топтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Бунинг учун Ироқ раҳбариятини ҳокимиятдан четлатиш энг мақбул йўл экани аён эди. Саддам Ҳусайн юритаётган сиёсат минтақа хавфсизлиги ва барқарорлигига таҳдид солаётганини инкор этиб бўлмайди.

Жорж Бушнинг Саддам Ҳусайнга мамлакатни тарк этиши учун икки кун муҳлат беришига сабаб ҳам аслида шу эди. Бироқ Саддам Ҳусайн ўз хоҳиши билан ҳокимиятдан кетмади.

АҚШнинг ҳаво зарбаси ва Ироқдаги вазият ҳақида турли хабарлар тарқатилмоқда. Масалан, 20 март куни эрталаб АҚШ қўшинлари Ироқ жанубидаги Умм-Қаср портини эгаллагани хабар қилинганди. Қувайт махсус хизматининг маълум қилишича, порт АҚШ денгиз пиёдалари томонидан эгалланган. Бироқ Қувайт радиоси Умм-Қаср шаҳри атрофида жанглар давом этаётганини маълум қилди.

Қувайт — Ироқ чегарасида жойлашган АҚШ ҳарбийларининг билдиришича, Ироқ томонидан Қувайтга қарата замбаракладан ўт очилган. АҚШ қўшинлари ҳам жавоб қайтарган. Хабарда айтилишича, замбаракли дуэль Қувайтнинг Рутка нефть кони жойлашган ҳудудда юз берган.

Ҳарбий экспертларнинг таъкидлашича, уруш узоққа чўзилмайди. Чунки 1991 йилдан буён Ироқ армияси одам миқдори ва малака ҳамда ҳарбий техника жиҳатидан анча кучсизланиб қолган. Шу боис АҚШ раҳбарлигидаги коалиция зарбасига дош бера олмайди, деб қаралмоқда.

**Саидмурод
РАҲИМОВ,
ЎзА шарҳловчиси.**

● ҲАРБИЙ ПРОФЕССИОНАЛЛАР

ҲАВО КЕМАЛАРИ НАЗОРАТЧИСИ

Шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Акром Абдураҳмоновни сарлавҳадаги ибора билан таърифлашимизга тўла асос бор. Чунки у радиолокация бўлинмасида смена бошлиғи.

Ҳарбий авиация билан боғлиқ касбни танлаши сабаби Акромжоннинг муддатли хизматини авиация полигонида ўташидир. Андижон вилояти Марҳамат туманидаги Чўнгбоғиш қишлоғидан армияга келган йигит қудратли ҳаво кемаларини парвоз пайтида кузатиб, учувчиларга ёрдам беришни орзу қиларди.

Албатта, отаси Аширбой ака ва онаси Руқияхон ая ёлғиз ўғли ҳақида бошқача режалар тузган бўлишлари мумкин. Шунинг учундир, улар боласининг ниятларига бирданига қўшилишмади. Фақат қисмга ўзлари келиб, бу ердаги шарт-шароитларни, ўғли ёнидаги хизматдошлар ва командирларининг самимий муносабатларини кўрганларидан сўнг оқ фотиҳа беришди.

Орадан кўп вақт ўтмасдан, Акромжон Марказий ҳарбий округ сержантлар тайёрлаш мактабига жўнатилди. Ўтган йилнинг баҳорида жонажон қисмига қайтиб, хизматини давом эттираяпти.

— Радиолокация таъминоти — бу ҳаво кемасининг осмондаги ҳаракатлари устидан назоратдир,— дейди биз билан суҳбатда кичик сержант А. Абдураҳмонов. — Бизнинг вазифамизга шунингдек, учувчиларни хавфли яқинликда учаётган объектлар, ҳатто ёнилғи захираси камайгани ҳақида огоҳлантириш ҳам киради. Парвоз давомида ердан узоқликни доимо кузатишимиз эса хавфсизликни янада кучайтиришга бағишланган ҳаракатларнинг биридир.

Шундай қилиб, радиолокация бўлинмасида смена бошлиғи лавозимида хизмат қилиш катта масъулият ва профессионал маҳорат талаб қилишини юқоридаги сўзларни ўқиган газетхонлар яхши тушунгандир. Тўғри, назорат қилиш станцияси фақат тегишли буйруқ олингандан сўнг ишга тушириладди. Аммо, ўша вақтда тезлик билан шахсий таркиб ва техникани ҳаракатга солишга ҳам узлуксиз тайёргарлик натижасида эришилади.

— Кичик сержант Абдураҳмоновнинг энг яхши хислатларидан бири ўз устида тинмай ишлашидир,— деб таърифлайди қўл остидаги ҳарбий хизматчини алоқа ва радиолокация таъминоти батальонининг командири подполковник Икром Қулиев.— Ўйлайманки, ҳақиқий ҳарбий профессионал бўламан деган одам шундай бўлиши керак. Чунки, техника ривожланиши жойида турмайди, янгиликлардан боҳабар бўлишга интилмасанг, бир кунда орқада қолганингни сезмай қоласан, киши.

Командирнинг гапларини ёзиб олаётганимда, ўзимнинг ҳам кўп бор ҳарбий авиация орқали сафарга чиққанимни, узоғим яқин бўлганини эсладим. Катта ҳаво кемаси қоронғу осмонда бемалол парвоз қилишига нафақат учувчилар маҳорати, шу билан бирга ердан назорат қилаётганлар ҳам ҳисса қўшаётганини янада чуқурроқ англаб етгандай бўлдим.

**Майор Аблай КАМОЛОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.
Александр МРУЧАК
олган сурат.**

Успех минометчиков

Нелегко пришлось командиру минометного расчета старшему сержанту А. Петросову. Несмотря на трудные условия полевых занятий, пограничники успешно выполнили поставленную накануне праздника Навруз учебную задачу.

Приказ руководителя тактических занятий подполковника А. Буриева был кратким и лаконичным: «Минометному расчету занять позицию на заданном расстоянии от полевого лагеря и обеспечить огневое прикрытие продвижению группы старшего лейтенанта С. Вахидова».

Старшему сержанту Петросову вначале необходимо было изучить местность и проложить маршрут движения. Он взял с собой наводчика Б. Бердиева, самого подготовленного и имевшего опыт боевых действий в горах.

Из-за хребта выглянуло яркое солнце. Пройдя примерно полпути, старший сержант Петросов объявил привал. Тяжелее всех было младшим сержантам Б. Сафарову и У. Абдукаримову, которые несли на своих плечах ствол миномета и его лафет. Другие тоже были при деле — тащили на себе боеприпасы и другой груз.

В назначенное время старший сержант А. Петросов вышел на связь по рации с командным пунктом и доложил о боеготовности на заданной точке.

Шоенбек КАРИМБАЕВ.

НАЗАРИЙ БИЛИМЛАРНИ АМАЛИЁТДА МУСТАҲКАМЛАБ

Айни кунларда республикамиз олий ҳарбий билим юртларининг 4-курс курсантлари Қуролли Кучларимизнинг ҳарбий қисм ва бўлинмаларида амалиёт ўтказишмоқда. Шимоли-ғарбий ҳарбий округга ҳам Тошкент олий умумқўшин қўмондонлик билим юрти, Чирчиқ ОТҚМБЮ, Самарқанд ОҲАҚМБЮ ва Тошкент Ахборот технологиялари университети махсус факультетининг бир гуруҳ курсантлари ташриф буюришиб, олган назарий билимларини амалиётда синаб кўришмоқда. Фурсатини топиб, бир қатор амалиётчи курсантлар билан учрашиб, амалиётнинг бориши тўғрисида уларнинг қисқача фикрлари билан танишдик:

Сержант Темур ҲАСАНОВ (Сирдарё вилоятидан):

— Амалиётнинг биринчи куниданоқ бизга масъулиятли вазифалар юклатилиб, ўзимизни аввалгидан кўра бошқачароқ ҳис қила бошладик. Албатта, ўқиш давомида олган назарий билимларимиз амалиётда тобланар экан. Амалиёт раҳбарларимиз подполковник Иномжон Тўйчиев, лейтенант Носир Ибрагимовлар амалиёт ўтиш сирларини деярли ҳар бир машғулот олдидан бизга уқтириб бормоқдалар. Мана шу туфайли аста-секин ўзимизни қўлга олиб, эркин ҳолда машғулотларни ўтказиш даражасига етдик.

Курсант Жамшид РАҲИМОВ (Бухоро вилоятидан):

— Гуруҳ командирининг тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари вазифасини бажармоқдаман. Амалиётнинг дастлабки кунларида тажрибанинг камлиги туфайли озгина қийинчиликлар ҳам бўлди. Тўғрисини айтсам, ўқиш даврида баъзи бир нарсаларга эътибор бермаган бўлсак, амалиёт вақтида ўша камчиликларни тузатишга тўғри келаяпти. Шахсий таркиб билан яхши муносабатдамиз. Айниқса, улар томонидан берилган, хизматдан сўнг олий ҳарбий билим юртларига кириш, курсантлик ҳаётига оид ва бошқа турли мавзудаги саволларга жавоб қайтариш бир томондан қизиқарли ва иккинчи томондан эса биз учун ўзига хос синов ҳисобланади. Чунки, ҳали ўзимизнинг ҳам ҳаётий тажрибамиз кам, берадиган жавобларимиз аниқ ва тўғри бўлиши шарт.

Курсант Музаффар МАМИРОВ (Наманган вилоятидан):

— Тўғрисини айтсам, ўзимиз ҳам ўргатиб, ҳам ўрганмоқдамиз. Амалиётнинг дастлабки кунларида адабиётлар билан кўпроқ ишлаш, конспектлар ёзиш ва кўргазмали қуроллар тайёрлаш каби қийинчиликлар бўлди. Яқинда дала шароитларида ўтказилган машғулотларга қатнашиб, уларни ўзим олиб бордим. Отиш қуролларининг қурилмалари ва тактик машқлар бўйича ўтказган машғулотларимга дивизион командири капитан У. Рўзимов яқиндан ёрдам берди. Яна шуни айтишим мумкинки, бу ҳудуд об-ҳавосининг бошқа жойларга нисбатан ўзгачалиги бизга дастлабки кунларда озгина муаммолар туғдирган эди, ҳозирги кунда об-ҳавога ҳам аста-секин кўникмоқдамиз.

Курсант Ғуломжон ҚАЮМОВ (Наманган вилоятидан):

— Менга гуруҳ командири вазифаси юклатилган. Қисм тажрибали офицерларининг маслаҳатлари, панд-насиҳатлари амалиётнинг ўзига яраша қийинчиликларини енгишда катта ёрдам бермоқда. Энг муҳими, ўз касбига бўлган қизиқиш ва ўз устида кўпроқ ишлаш кераклигини тушуниб етдим.

Амалиётчи курсантлар билан ўтказган суҳбатимиз сўнгида уларга билим юртини намунали тугатиб, миллий армиямиз сафида етук, билимли офицерлар қаторида хизмат қилишларини тиладик.

**Шартнома бўйича хизмат сержанти Аманбай АРЗИЕВ,
Нукус гарнизони
(факс орқали).**

Тошкент ҳарбий округи сержантлар тайёрлаш мактаби курсанти Рустам Шодиев ўзига бириктилган қуролдан нишонга отиш борасида юқори натижаларни қўлга киритди. Бу унинг Наврўз байрамига муносиб совғасидир.

Александр МРУЧАК олган сурат.

● УЛУҒ БАЙРАМ ТАРИХИДАН

ҲАР КУНИНГИЗ НАВРЎЗ БЎЛСИН!..

Наврўз ўзбек халқининг энг қадимий, гўзал, шодиёна байрамларидан бири. Бу байрам узоқ ўтмишдан ғарбда Итил, яъни Волга соҳилларидан Ганга дарёсигача, шимолда Энасойдан, жанубда Форс бўғозигача, Ўрта ер денгизи соҳилларидан Мўғул даштларигача бўлган ниҳоятда кенг ҳудудда яшаб келаётган халқ ва элатларнинг улуғ айёми сифатида нишонланади.

«Наврўз» сўзи форсийда «Янги кун», туркий тилда эса «Йилбоши» деб номланган янги йилнинг бошланиши билан боғлиқ халқ маросимидир. У — деҳқончилик ва чорвачилик касбларининг юзага келиши натижасида пайдо бўлган катта шодиёна, куну тун тенглашиб, баҳор кириши, кунларнинг узайиши билан боғлиқ катта табиат байрами. Ўлкамизда деҳқончилик узоқ замонларда бронза даври, яъни тўрт-беш минг йиллар муқаддам пайдо бўлиб, деҳқон тақвимига кирган энг катта тантанадир. Машҳур қирғиз адиби Чингиз Айтматов ёзадики, «Дунёда бизнинг йилбоши байрамимиздай яна бир қадимги, аммо ҳамиша навқирон ва гўзал байрамни топиб бўлмаса керак. Бунинг сабаби шуки, Наврўз Шарқ халқларининг энг эзгу ният-мақсадлари, ўй-кечинмалари манбаида туғилган ва яшаб келяпти». Адибнинг таърифича, «Наврўз — ўзбек халқининг дунёқараши, ҳаётий орзу-интилишларига жуда мос ва хос. Қадимдан бу халқ меҳнаткашлиги ва бунёдкорлиги билан шуҳрат топган. Бинобарин, эзгулик элчиси Наврўз аждодларнинг авлодларга ноёб бир мероси бўлиб келяпти».

Уч минг йиллар муқаддам кўҳна Хоразмда пайдо бўлган зардуштийлик тақвимида янги йил «Наврўз» билан бошланиб, муқаддас сана сифатида байрам қилинган. Дастлабки даврларда мазкур тақвим бўйича февраль ойининг бошларида «кичик Наврўз», олтинчи кунида «катта Наврўз» ёки «махсус Наврўз» нишонланган. Милоднинг V—X асрларида бу икки Наврўз қўшилиб, бу байрамни нишонлаш бир ойгача давом этган. Аждодларимиз томонидан куз фаслида нишонланадиган энг катта байрам «Меҳржон» деб номланган. Берунийнинг ёзишича: «Қуёш ва фалакнинг икки кўзи бўлганидек, Наврўз ва Меҳржон заминнинг икки кўзидир». Демак, Наврўз баҳорда кун ва туннинг баравар келишида нишонланса, Меҳржон эса куздаги худди шундай ҳолатнинг шодиёнасидир. Маълумки, қуёш ўзининг йиллик ҳаракати давомида икки марта ер шари экваторини кесиб ўтади. Биринчиси 21 март оқшоми содир бўлади ва бу пайтда баҳорги тенг кунлилик ҳолати кечади. Иккинчиси эса, яъни кузги тенг кунлилик 23 сентябрга тўғри келади.

Бу ажойиб анъанавий янги йил байрамимизга яқин ўтмишда қанчалар зуғум қилинган бўлса-да, Наврўз қайта тикланиб, барҳаётлигича қолаверди. Бу улуғ айём асрлар оша халқимиз онгида, қалбида яшаб келмоқда. Буюк донишманд

боболаримиз ижодида ҳам алоҳида ўрин эгаллайди. Дастлаб муқаддас «Авесто»да, кейинчалик Абу Райҳон Беруний, Маҳмуд Қошғарий, Умар Ҳайём, Лутфий, Алишер Навоий каби буюк сиймоларнинг ўлмас асарларида Наврўз тароналари жўшқин янграйди. Қуёшнинг Ҳамал буржига кириши билан кундуз узайиб табиатнинг жонланиши, бойчечакнинг чиқиши, бодомнинг гуллаши, лолақизғалдоқларнинг очилиши зардуштийлар замонидаёқ элимизда катта шодиёналарга сабаб бўлган. Бундай гўзаллик халқ ижодида ўз ифодасини топган, эзгулик руҳининг тантанаси сифатида ҳар хил сайллар ва байрамлар ўтказилган. Қадим Хоразм ва Бухородаги «Қизил гул сайли», «Бойчечак» каби катта байрамлар ҳозиргача нишонланиб келмоқда.

Яқин даврларгача Наврўз келишига қараб ота-боболаримиз махсус кийимлар тикиб, байрамга кийиб чиққанлар, Наврўз таомлари, айниқса сумалак, ҳалим тайёрлаганлар, оилавий байрам ўйинлари — кўпкари-улоқ, кураш, чиллак, арғимчоқ учиш кабилар, турли ҳайвонлар — хўроз, ит, қўчқор «жанг»лари намойиш этилган. Айрим жойларда Наврўз кунлари келинчаклар сайли ўтказиш одат бўлган. Барча сайилларда созанда ва раққосалар, курашчи ва дорбозлар, масхарабоз ва аскиячилар фаол қатнашганлар.

Наврўз байрамида ўтганлар руҳига бағишлаб жонлиқлар сўйилган, мачиту мадраса, мозору зиёратгоҳларда Қуръон тиловат қилиниб, катта дошқозонлар осилиб, қурбонлик таомлари пиширилган. Байрам кунлари гап қочган, хафачилик ўтган қавму қариндош, дўсту биродарлар, айрим ёшлар ўзаро ярашиб, дўстлик ришталари қайта тикланган.

Бу айём инсонни адолатга, тинчлик-осойишталикка, бунёдкорликка даъват этиб келган. Шу сабабдан ўтмишда Шарқ мамлакатларида урушаётган давлатлар ўзаро келишиб, тинчликка эришилган, дўстона муносабатлар тикланган ва мустаҳкамланган. XV аср тарихчиси Али Яздий Наврўзда ўтказиладиган халқ сайлларидан бирини шундай таърифлайди: «Ҳамма жойда машшоқлар мусиқа чалишар, хонандалар куйлашар, ой юзли сарвқомат шўх раққосалар мафтункор санъатлари билан ҳаммани ўзларига жалб қилар эдилар. Турк, мўғул, хитой ва араб қўшиқлари ва рақслари ижро этиларди. Ижрочилар ўзларининг қизиқ ҳикоялари, шўхликлари билан томошабинларга катта қувонч бағишлардилар».

Мустақилликка эришган ўлкамизда Наврўз байрами бутун бўй-басти билан тикланиб, улуғ айём даражасига кўтарилди ва ўзининг юксак инсонпарвар ғоялари асосида маънавиятимизда зўр тарбиявий аҳамият касб этмоқда. Наврўз Ватанимиз истиқлолига ҳамнафас умумхалқ байрами сифатида ижтимоий тараққиётимизнинг муҳим омилига айланди.

Меҳнаткаш ва сахий халқимиз билан бирга элимизнинг баҳодир ўғлонлари ҳам Республикамиз Қуролли Кучлари сафларида ўзларининг муқаддас бурчларини адо этиб, ҳарбий соҳада янада катта ютуқлар ва кўтаринки руҳ билан улуғ айёмни жанговар шайликда кутиб олдилар.

Наврўзни улуғлаб шоир шундай ёзган экан:

Бўлди олам жилвагар,
Наврўз бугун,
Қўлда созу дилда
жўшқин сўз бугун...
Наврўз айёмида,
илҳом ёз қулоч,
Янги бахтларга,
элим бағрингни оч,
Меҳнату ижод берур
юртга ривож,
Марҳабо, офтоб,
жаҳонга шуъла соч,
Эрк бугун, байрам
бугун, Наврўз бугун...

Биз ҳам элу юртимизга тинчлик ва осойишталик, фаровон турмуш ва бундан-да улкан ютуқларни чин қалбдан тилаб, улуғ бобокалонимиз Алишер Навоий иборасига ҳамоҳанг: «Ҳар тунингиз қадр бўлубон, ҳар кунингиз бўлсин Наврўз!», деймиз...

Дилором РАХИМОВА,
Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Марказий музейининг илмий ходими.

● 22 МАРТ — БУТУНЖАҲОН СУВ РЕСУРСЛАРИ КУНИ

БЕБАҲО НЕЪМАТНИНГ ҚАДРИ ПАСТМИ?

Сувни таъриф-тавсиф қилишга ҳожат йўқ. Ҳаётнинг асосий унсурларидан бири бўлган бу неъматни ҳеч нарсага қиёс ҳам қилиб бўлмайди. Аммо нега энди БМТ Бош Ассамблеяси ана шундай халқаро санага асос солди? Бунга сабаб битта: инсоният бу бебаҳо неъматнинг қадрига етмаяпти. 1992 йилнинг 22 декабрида Бош Ассамблея 47/193-сонли резолюция қабул қилиб, 22 мартни Бутунжаҳон сув ресурслари куни, дея эълон қилди.

Ҳеч кимга сир эмас, иқтисодий, ижтимоий тараққиётимиз сув ресурсларини қай даражада ўзлаштиришимизга боғлиқ. Аммо бунинг моҳиятига етмаслик, лоқайдлик кўплаб муаммоларга сабаб бўлиши мумкин. Буни статистика кўрсатиб турибди. Сув хўжалиги бўйича халқаро институтнинг таҳлиллари шуни кўрсатмоқдаки, шу кетишда 2025 йилга бориб 5,5 миллиард одам ичимлик суви танқислигини ҳис қилади, миллиард киши эса ичимлик суви ўта танқис ҳудудда яшайди. «Сувдек беқадр» деган иборани тез-тез қўллаймиз. Бу ўз-ўзидан пайдо бўлган эмас. Аслида бу олтиндан-да қиммат оби-ҳаётни ўйламасдан сарфлашимиз натижасида юзага келган. Пойтахтдаги «Сувсоз» корхонасининг раҳбарларидан бири бу воқеани айтиб берганди. Муҳташам меҳмонхоналаримиздан бирида яшаб турган японийлик фуқаро ярим тунда маъмуриятни безовта қилиб, зудлик билан хонасига сантехник чақиртирган. Маълум бўлишича, хонадаги сув жўмракларидан биридан обиҳаёт томчилагани бунга сабаб бўлган. Шунда «арзимаган бир нарса учун бизни безовта қилди», дея меҳмонхона маъмуриятининг фиғони кўкка чиқибди. Ҳа, аксариятимизда шундай одат бор. Томчилаш тугул, жўмракдан тўлиб-тошиб сув оқса-да, бепарвомиз. Ёзда салқин ичимликларни муздек қилиш учун устидан сув оқизамиз, уйларда фонтанлар қурамиз. Нимани хор қилсанг, бир кун ўшанга зор бўласан, деган гапнинг моҳияти хусусида ўйламаймиз.

Яна маълумотларга эътибор берсак. Ҳозирда дунёда 1,1 миллиард одам истеъмол учун яроқсиз сувдан фойдаланмоқда. Бу олтидан бир киши, дегани. Бунинг оқибатида эса ҳар йили 2,2 миллион одамнинг ёстиғи қурияпти. Юқорида айтганимиздек, истеъмолда сувни қадрсизларча ишлатишимиз бор гап. Буни рақамларда ифодалайдиган бўлсак, ҳар йили истеъмолдаги ичимлик сувининг 50 фоизи норационал фойдаланишимиз сабаб исроф бўларкан. Суғориш тизимларининг сифатсизлиги сабабли истеъмолдаги сувнинг 60 фоизи исроф бўлаётир.

Хабарингиз бор, БМТнинг мингйиллик саммитида 2025 йилгача яроқсиз сувдан фойдаланаётганлар миқдори икки бараварга камайтирилиши келишиб олинган. 2002 йилда бўлиб ўтган Йоханнесбург саммитида ҳам бу долзарб масалага жиддий эътибор қаратилди. Жорий йилни Халқаро чучук сувлар йили, дея номлаш бу йўлдаги навбатдаги қадамдир. Япониянинг Киото шаҳрида шу кунларда бўлиб ўтаётган Сув масалалари бўйича учинчи умумжаҳон форуми (16—23 мартда) муаммога илмий ечим топишга қаратилган. Дарвоқе, Йоханнесбург саммитида давлатлар, халқаро, ноҳукумат ташкилотлар, банклар сув ресурслари бўйича 20 та ҳамкорликдаги ташаббусни илгари суришганди. Қиймати 1 миллиард АҚШ долларидан юқори бўлган бу тадбирлар ичимлик суви билан боғлиқ санитария ҳолатларини яхшилашга қаратилган.

Яқинда «Экосан» халқаро жамғармаси Миллий матбуот марказида ўтказган анжуманда мазкур долзарб муаммо бўйича фикр алмашилди. Ҳатто ушбу халқаро жамғарма ва қатор давлат, жамоат ташкилотлари бу муаммо юзасидан журналистлар ўртасида танлов эълон қилди. Бундан мақсад оммавий ахборот воситалари орқали кенг жамоатчиликка масала моҳиятини чуқур тушунтириш.

Мамлакатимизда ҳам ичимлик суви таъминоти билан боғлиқ муаммо бор. Айни пайтда 900 аҳоли пункти марказлашган тартибдаги сув таъминотига эга эмас. Шундан 600 таси узоқ чўл ва тоғли ҳудудларда жойлашган. Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ 2005 йилгача қишлоқ аҳоли пунктларининг сув таъминоти даражаси 85 фоизга етказилиши кўзда тутилган.

Маълумотлар таҳлили Марказий Осиё минтақасида ичимлик суви истеъмоли даражаси дунёда энг юқори ўринлардан бирида эканлигини кўрсатмоқда. Буни нафақат истеъмол даражаси, балки исроф қилиш даражаси, десак-да хато бўлмайди. Тошкентда одам бошига ойига ўртача 330 литр, республиканинг бошқа ҳудудларида 270 литр тўғри келаётган экан. Ҳатто пойтахтда бу меъёрдан ошиш ҳолатлари ҳам қайд этилаётир. Хўш, шу кетишда 10—15 йилдан кейин нима бўлади? Қўшни Афғонистонда ҳаёт ўз изига тушаяпти. Демак, мамлакатда деҳқончилик, ерларни суғориш ишлари жонланади.

Халқаро сана баҳона бу фикрларни ўртага ташлар эканмиз, мақсад ватандошларни оби ҳаётдан тежамкорлик билан фойдаланишга даъват этиш. Қани энди, ҳар биримиз мисол келтирганим — японлек бебаҳо неъматга жонимиз ачиса...

Капитан
Алижон САФАРОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

Иқтисодиёт. Фан. Техника

«УЗДЭУАВТО»НИНГ ҚАНОТИ

Фарғона шаҳридаги «Автооййна» акционерлик жамиятида автомобиль ойнаси ишлаб чиқарила бошланди.

Корхонада «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг «Нексия», «Тико», «Дамас», «Матиз» автомобиллари учун йилига икки юз минг комплект ойна тайёрлаб берилади.

Шу пайтгача Асакада ишлаб чиқарилаётган автомобиль ойналари учун керакли бўлган маҳсулот Ҳиндистондаги «Асахи глаз» ва Жанубий Кореядаги «Ханг глаз» корхоналаридан келтирилар эди. Янги ишлаб чиқариш тармоғи ўзбек автомобилларини ойналар билан таъминлаб қолмасдан, маҳсулот таннархини арзонлатиш, қўшимча иш ўринлари яратиш имконини берди. Корхонага хомашёни Қувасойдаги «Кварц» ҳиссадорлик жамияти етказиб бермоқда.

Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.

ЗА МИРОВЫМ РЕКОРДОМ

Стив Фоссет, совершивший в одиночку кругосветный полет на воздушном шаре, намерен установить рекорд высоты, достигнутой на планере. Первая попытка установления рекорда будет предпринята в Калифорнии в пустыне Мохаве. Вторым пилотом планера «Перлан» будет бывший пилот НАСА Эйнар Энезолсон. Нынешний рекорд высоты полета на планере составляет немногим менее 15 тыс. метров.

«ЖЮЛЬ ВЕРН» В КОСМОСЕ?

Европейское космическое агентство (ЕКА) готово в ближайшее время предложить свой способ транспортировки грузов на Международную космическую станцию (МКС), альтернативный американским и российским грузовым кораблям. Как сообщил глава представительства ЕКА в России Ален Фурнье-Сикр, «для доставки грузов на орбиту европейские конструкторы спроектировали беспилотный аппарат АТВ (Аутоматед Трансфер Вехикл). Специалисты уже приступили к постройке первого в этой серии аппарата под названием «Жюль Верн», названного в честь знаменитого французского писателя». Европейский корабль больше российского «Прогресса», его длина составляет 10,3 м, диаметр около 4,5 м и вес 20,5 тонн. Он предназначен для доставки на орбиту продуктов питания, кислорода, воды, азота, лабораторного оборудования, воздуха, а также горючего.

(По страницам Интернета).

БОБУРИЙЛАР МЕРОСИ

Лондоннинг Виктория ва Альберт музейида «Ҳамза саргузаштлари» номли тасвирий санъат асарлари кўргазмаси очилди. Унда Бобурийлар сулоласи маданий мероси дурдоналаридан бири ҳисобланмиш «Ҳамзанома» китобига киритилган 68 нодир тасвирий санъат асарлари илк маротаба намойиш этилган.

Мазкур суратларда «Ҳамзанома»да тасвирланган қаҳрамонлик ва сеҳргарлик, матонат ва садоқат, афсонавий махлуқлар ва гўзал маликалар сиймолари ўз аксини топган.

«Ҳамзанома» 1557 йилда бобокалонимиз Бобурнинг невараси Акбар Шоҳ ҳомийлигида яратилган бўлиб, уни тасвирий безаш жараёнида юздан зиёд рассом ва мусаввирлар ўн беш йил мобайнида иш олиб борган. Афсуски, қўлёзмага киритилган 1400 суратдан фақатгина икки юзга яқини шу кунларгача сақланиб қолган.

Музей Осиё бўлимининг масъул ходими Сьюзан Стронг ушбу ноёб кўргазма бобурийлар сулоласининг буюклиги, уларнинг нафақат оқил ҳукмдор, балки ҳақиқий ижодкор, илм-фан ва санъат ҳомийлари бўлганидан далолат беришини таъкидлади.

— Бобурийлар сулоласининг Ҳиндистондаги уч асрлик ҳукмронлиги ушбу мамлакатда илм-фан, тасвирий санъат ва меъморчиликнинг гуллаб-яшнашига олиб келди,— дея сўзида давом этди Стронг хоним.— Жаҳон маданиятининг бетакрор намуналари бўлмиш ушбу асарларнинг музейимизда намойиш этилишидан фахрланамиз.

Дастлаб АҚШнинг Смитсониан музейида намойиш этилган ушбу асарлар Лондондаги уч ойлик кўргазмадан сўнг Цюрихнинг Ритберг музейига йўл олади.

Мардон ЁҚУБОВ,
«Жаҳон» АА,
Лондон.

БОҚИЙ ВА ЭЗГУ АЙЁМ

... Она табиатнинг биз юзланажак ҳар бир куни ўзгачадир. Бироқ, ана шундай айёмлар сафида ўзининг файзу тароватй, кўрку нафосати билан ажралиб турадиган яна бир кун бор. У ҳам бўлса Наврўзи оламдир!

Қадим Шарқда Наврўз — табиатнинг кун билан тун тенглашадиган, яшариш, уйғониш ва янгиланиш айёмидир. Унинг нишонланиши тарихи милоддан аввалги саналарга бориб тақалади.

Муборак истиқлолимиз шарофати ила маънавиятимиз булоқлари қайтадан кўз очиб, қадриятларимиз дадил қад ростлаб бормоқда. Мана, қалби пок ва меҳнаткаш, мард ва танти халқимиз мустақиллигимизнинг ўн иккинчи Наврўзини қарши олди.

Ўтган йиллар давомида жонажон Ўзбекистонимизда озод ва обод Ватан барпо этиш, инсонпарвар, ҳуқуқий демократик давлат — фуқаролик жамияти қуриш йўлида катта ишлар қилинди. Ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида кенг қамровли ислоҳотлар олиб борилаяпти. Ҳеч шубҳасиз айтиш мумкинки, элим деб, юртим деб ёниб яшаш кексаю ёш — ҳар бир ватандошимизнинг бош мақсадига, ҳаёт йўлига айланган.

Боқий ва эзгу байрамимиз Наврўзи оламнинг хосиятлари, фазилатлари беқиёс. Негаки, Наврўз — табиатнинг уйғониши, деҳқончилик, чорвачилик ва дала ишларининг бошланишидир. Шу маънода азалдан бободеҳқон, меҳнаткаш ва қадоққўл халқимизнинг ўзига хос меҳнат байрами ҳам. Шу боис асрлар мобайнида юртимизда Наврўз айёмига алоҳида меҳр ва аҳамият билан қаралган, унга ҳар томонлама жиддий ҳозирлик кўрилган.

Бу йили ўз сепини ўлкамизга ёйган баҳорнинг чиройи янада ажиброқ. Бунда ўзига яраша сабаб, маъно ва моҳият мужассам. Сабаби, Юртбошимиз ташаббуслари билан 2003 йил «Обод маҳалла йили» деб эълон қилинди. Дарвоқе, халқимизда «Маҳалладан бошланур Ватан», деган ажойиб ҳикмат бор. Демак, бепоён Ватанимизнинг мўъжаз гўшаси — маҳаллалар ободлиги ва фаровонлигига эътибор ҳам шу азиз юртимизнинг янада гуллаб-яшнашида муҳим омил бўлади. Яъни маҳаллага эътибор — Ватанга эътибордир. Бу йилги Наврўзнинг моҳияти шунда.

Байрам арафасида халқимизнинг азалий анъанасига кўра умумхалқ ҳашари ўтказилди. Етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган ватандошларимиз ҳашарда елкама-елка туриб меҳнат қилдилар. Шу куни маҳаллалар, кўчалар, ишхоналарда катта ҳажмда кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилди. Мевали ва манзарали дарахт ниҳоллари ўтқазилди. Айтиш мумкинки, ҳарбийлар ҳам ҳар қачонгидай бу эзгу ишнинг олдинги сафларида бўлдилар. Ҳашар куни қисм ва бўлинмалар билан барча ҳарбий шаҳарча, офицерлар уйи, мактаблар, савдо тармоқларининг атрофларида ободонлаштириш ишлари олиб борилди.

Бу йилги байрам тантаналарининг файзи ва шукуҳи эса ҳар қачонгидан ҳам кўтаринки бўлди. Мамлакатимиз пойтахти ва вилоятларда, шаҳару қишлоқларда Наврўзи олам катта шодиёналик билан нишонланди. Майдонлар, хиёбонлар ва кўчалар умумхалқ сайлига чиққан ватандошларимиз билан гавжум бўлди. Майдонларда катта концертлар, хонанда, созанда, аскиячи ва қизиқчилар, ёш санъаткорларнинг чиқишлари, умумхалқ томошалари бўлди. Байрам савдо кўргазмалари ҳам тўкин бўлди. Расталардан сумалак, кўк сомса, ҳалим каби тансиқ таомлар жой олди. Хуллас, ҳар бир касбҳунар соҳиби байрам шодиёналарига қўлидан келганча ўз ҳиссасини қўшди, халқ хизматида бўлди.

... Мана, озод ва обод диёримизда яна бир оппоқ тонг отди. Йилбошимиз бўлган Наврўзи оламга пешвоз чиққан ватандошларимиз улуғвор орзу-умидлар, эзгу режалар оғушида. Юртимиздаги Наврўз тантаналари эса ҳали узоқ давом этади. Наврўз шукуҳи бутун йил бўйи дилларга ҳузур бағишлайди...

Абдумалик
ИСОМИДДИНОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

● МК «ВАТАНПАРВАР» ТАШКИЛОТЛАРИДА

Қизиқарли тадбирлар

Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Муборак тумани кенгаши ташаббуси билан қатор қизиқарли тадбирлар ўтказилмоқда. Жумладан, ўқув юртларида уруш ва меҳнат фахрийлари билан учрашувлар ўтказиш ўзига хос анъанага айланган. Бундай анжуманларда офицерлар ва аскарлар ҳам қатнашиб, жонажон Ватанимиз — Ўзбекистонимизни кўз қорачиғидек асраш йўлидаги ўз хизмат фаолиятлари ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилдилар.

Шунингдек, «Ватанпарвар» ташкилоти томонидан тумандаги мактабларда мерганлик бўйича мусобақалар ўтказилди ва ғолибларга совғалар топширилди.

Жамоа томонидан темир-терсак йиғиб топшириш йиллик режаси ҳам муддатидан аввал ортиғи билан бажарилди.

А. УРИНОВ,
мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Муборак тумани кенгаши раиси.

НАСТРОЕНИЕ БЫЛО РАДОСТНЫМ

Воины подразделения, которым командует старший лейтенант Д. Курбанов, хорошо подготовились и достойно встретили радостный весенний праздник Навруз. Здесь заранее был составлен план работы, который предусматривал проведение различных мероприятий. Особое внимание в нем уделялось организации действенного соревнования, чтению лекций и бесед, оформлению наглядной информации, подготовке праздничного концерта, проведению хашара и т. д.

В подготовительный период воины с интересом прослушали лекции и беседы о Наврузе, олицетворяющем мир, дружбу, обновление, милосердие, щедрость и созидание. Старший лейтенант М. Садуллаев, лейтенанты А. Обидов, М. Мадрахимов и другие в своих выступлениях подчеркивали, что за годы независимости немало сделано во всех сферах нашей жизни — в экономике, политике, культуре, в развитии науки и образования. Особенно заметна роль Узбекистана в обеспечении мира и стабильности в регионе, в борьбе против международного терроризма и религиозного экстремизма. Все это рождает и усиливает у личного состава желание добиваться новых успехов в соревновании, в повышении своего ратного мастерства.

На высоком уровне в подразделении прошел тематический вечер «Навруз — праздник дружбы, мира и согласия». В нем приняли участие ветераны войны 1941—1945 гг., труда и Вооруженных Сил, представители государственных и общественных организаций. Они рассказали воинам много нового и интересного из истории Навруза, призвали их свято беречь и приумножать национальные традиции, надежно охранять свою Родину.

— В преддверии праздника, — рассказывает старший лейтенант Д. Курбанов, — мы особое внимание уделяли воспитательной работе с личным составом, стремились к тому, чтобы воины настойчиво боролись за укрепление воинской дисциплины, успешно овладевали военными знаниями, поддерживая тем самым боевую готовность подразделения.

Вчера в праздничной атмосфере были подведены итоги соревнования за достойную встречу Навруза, определены лучшие группы, секции, названы фамилии особо отличившихся воинов, поощрены передовики соревнования. Особо много добрых слов было высказано в адрес группы, которую возглавляет лейтенант Р. Юлдашев.

В зимнем периоде обучения этот молодой офицер настойчиво работает с каждым воином, используя при этом силы сержантов контрактной и срочной службы. Приступая к изучению той или иной темы, лейтенант Р. Юлдашев обсуждает с ними порядок организации соревнования, беседует с солдатами об их индивидуальных обязательствах. Благодаря этому занятия пронизываются духом состязательности.

В праздничном выпуске стенной газеты все материалы посвящены передовикам соревнования. В них подчеркивается, что в период подготовки к Наврузу воины активно участвовали в решении стоящих перед подразделением задач, успешно выполняли принятые обязательства, добивались высоких результатов в учебе и службе.

Радостное настроение было вчера у воинов подразделения. У них побывало много гостей. Вместе с ними они встретили Навруз и теперь настроены к новым свершениям во имя процветания любимой Родины.

Сергей БУДАЕВ,
корр. «Ватанпарвара».

КЎПКАРИНИ МАРДЛАРГА ЧИҚАРГАН

Наврўз байрамида спорт мусобақаларини ўтказиш бизга боболаримиздан мерос бўлиб, анъана ва удумларимизга айланган. Бухоро, Қашқадарё ва Хоразм воҳасида байрам арафасида кўпинча кураш мусобақалари ташкиллаштирилган. Ҳатто Бухоро амирлари курашга эътибор бериб, мусобақа ўтказилишига бош-қош бўлишган ва ғолиб полвонларни ўзига соқчи қилиб тайинлашган. Амир аскарларининг асосини ҳам полвонлар ташкил қилганини тарихий манбалардан ўқиганман. Бу ўз навбатида қўшиннинг жанговарлигини оширишга хизмат қилган.

Туркийларда Наврўз арафасида «Улоқ-кўпкари», «Човгон», «От устидаги кураш» каби от спорти ўйинлари ўтказиш қадимдан урф бўлган. Буларнинг тарихи узоқ ўтмишга, сак-массагет ва скифлар даврига бориб тақалади. Тарихий солномаларда қайд этилишича, чавандозлик борасида қадим аждодларимизнинг олдига тушадигани топилмаган.

«Улоқ-кўпкари» ўйини учун бир нечта 20—25 кг.ли эчки сўйилиб, боши-оёғи кесилган ҳолда улоқчи чавандозлар ўртасига ташланган. Ўртага ташланган улоқни чавандозлар ердан олиб, тақимлаб, белгиланган масофадаги чизиқдан ўтказиши керак бўлади. Олдиндан эълон қилинган соврин ва улоқ ғолиб чавандозга тақдим этилади. Ўйин яна янги улоқ ташланиши билан баковул томонидан бошланади. Чизиқчи ёки ёрдамчи 2 та баковуллар ўйинни назорат қилиб борадилар. Улоқ маррага ҳалол ташланмагунча ўйин давом этаверган.

«Човгон» ўйини учун аввало текис жой танланади. Ўйинда чавандозлар 2 гуруҳга 5—6 тадан бўлиниб, учи эгри хоккей дастасига ўхшаш таёқ билан тўпни рақиб жамоа дарвозасига киритиши керак. Тўп эчки ёки қўй терисининг ичига сомон тиқиб тайёрланган. «Човгон» ўйинига ҳозирги кунда ўйналадиган от устидаги хоккей ўйини ўхшаб кетади.

«От устидаги кураш» ўйинида полвон йигит ҳеч қандай қуролсиз отга минади. Кейин эса унга қарши даъвогар полвон йигит ҳам эгарга ўтиради. Улар отда туриб кураш олиб боришади. Белгиланган майдон ичида ким отдан йиқилса, мағлуб бўлган.

Нега энди ўйинлар айнан Наврўз, яъни кўклам келиши билан ташкиллаштирилган, деган саволга жавоб изласак, Қиш мобайнида ҳамма ёқни қалин қор қоплаб, жисмоний тайёргарликка унча ҳам имкон бўлмаган. Бунинг устига отларга бу мавсумда дам берилган.

Наврўзга соғ-омон етиб олганига шукроналар қилиб, аждодлар чавандозлик машғулотларини турли хил от спорти ўйинлари билан бошлашган. Барчамизга маълумки, туркий халқларда от эркакнинг доимий ҳамроҳи, дўсти ҳисобланган. Ривоятларга кўра, от Яратгандан ҳар куни қирқта ризқ сўрар, шундан ўттиз тўққизтасини ўз эгасига, биттасини ўзига тилар экан. Шунинг учун ҳам от минган, от боқадиган оилаларда қут-барака бўлади, дейилган.

Энди бевосита от спорти ўйинларидан бири бўлган «улоқ» (кўпкари) ўйинига тўхталсак, Улоқ-кўпкари халқимизнинг қадимий, миллий-оммавий ўйинларидан бири бўлиб, асосан Наврўз, ҳосил байрамларида, тўйларда, ёв устидан қозонилган ғалаба байрамларида ташкил этилган. Улоқ-кўпкари ўйинлари қадимда фақат оммавий томоша ёки шунчаки ўйин бўлмасдан, балки йигитларни мард, жасоратли қилиб тарбиялаш, чавандозлик ва ҳарбий маҳоратни ошириш мактабини ҳам ўтаган. Улоқ-кўпкари ўйинлари орқали от наслини яхшилашга, чидамли, тез ҳаракатчан зотларни кўпайтиришга ҳам эътибор берилган.

Қадимда ўтроқ аҳоли ўртасида Улоқ-кўпкари ўйинлари ташкиллаштирилишида подшолар томонидан махсус жарчилар қишлоқларга, овулларга юборилиб, одамлар гавжум бўлган жойлар, бозорларда Улоқ-кўпкари ким томонидан, қаерда, нима мақсадда ўтказилаётганлиги ва қўйиладиган совринларни эълон қилганлар.

Фарғона водийсидаги минглар, қурама, манғит, кенагас уруғлари ўтган асрнинг 80-йилларига қадар улоқ ўрнига 70 — 80 кг.ли наввосчани ўртага ташлашган, Қашқадарё, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент вилояти ҳудудларида эса Улоқ-кўпкари ўйини бугунги кунда ҳам анча уюшқоқлик билан ўтказилиб келинмоқда. Ушбу спорт турига бугунги эътибор ҳақида маълумотга эга бўлиш мақсадида республика От спорти федерациясига борганимизда, унинг ижрочи директори Жўрақўзи ака Турдимов бизга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Республикамиз мустақилликка эришганидан кейин от спортига катта эътибор берилиб, қадим анъаналарни қайта тиклаш учун бир қанча шароитлар яратилди. 1993 йилдан От спорти федерацияси иш бошлаган бўлса, 1997 йилда Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида бўлиб ўтган халқаро конференцияда бизнинг федерация ҳам От спорти халқаро федерациясига аъзо бўлди. 1999 йилда от спорти бўйича илк маротаба Алпомишнинг минг йиллигига бағишланган халқаро турнир Навоий вилоятининг Хатирчи туманида ташкиллаштирилиб, унда Марказий Осиё мамлакатлари билан бир қаторда Озарбайжондан келган чавандозлар ҳам баҳс олиб боришди.

Ўтган йил 11—15 декабрь кунлари Улоқ-кўпкари бўйича биринчи Ўзбекистон чемпионати ўтказилди. 22—23 март кунлари Наврўз байрамига бағишлаб Пскент туманидаги Автодромда «Улоқ-кўпкари» бўйича республика очиқ турнири ўтказилади. Шу фурсатдан фойдаланиб, Ватанимиз посбонларини Наврўз байрами билан табриклайман.

Комилжон ҲАСАНОВ,
«Ватанпарвар» мухбири.

МУҲАББАТ ИЗҲОРИ

(НАВРУЗ ҲАНГОМАЛАРИДАН)

Наврўзни уйғониш фасли дейишади. Тўппа-тўғри. Гуллар, қушлар, ҳайвонлар, одамлар уйғонади. Ҳаммаёқ уйғонгач, муҳаббат изҳорлари бошланади... Бизда кўпроқ йигитлар муҳаббат изҳор қилишади, қизлар уни хоҳлашса қабул қилишади, хоҳлашмаса йўқ. Энди йигит дангал бўлса, «Палончихон! Мен сизни севиб қолдим. Рози бўлсангиз турмуш қурсак!» деб қўяқолади. Сал мужмалроқ бўлса, қизни учрашувга чақириб олади-да, ярим соат халқаро, бир соат оилавий аҳволдан гапириб бўлғуси жуфтининг қулоқмиясини еб ташлайди. Уятчан бўлса-чи? Кўкрагини ерга бериб олиб, яқин олти қулочли хат ёзади ва укасидан бериб юборади.

Энди булар ёшларнинг севгиси-ю, муҳаббат изҳорлари...

Аммо табаррук отахонларимиз билан момохонларимиз муҳаббатларини қандай изҳор қилишади, ҳеч ўйлаб кўрганмисизлар? Учрашувга таклиф қилиб, оппоқ соқоллари билан гул кўтариб юриша бўлмайди. Ёки хат ёзиб, укасидан бериб юборай деса, яна чатоқлик: укаси ҳам олтмишга кирган чол! Улар «товарооборот» орқали ўз муҳаббатларини изҳор қилишар экан! Йўқ,-рост!

Ёш боламан. Кампири ўлгандан кейин Раззоқ бува эшиги олдидаги супачада ўтиришни одат қилиб олдилар. Одамлар унга ҳатто «ГАИ» деб лақаб ҳам қўйишди. У ёққа ўтсангиз ҳам, бу ёққа ўтсангиз ҳам кузатиб қўярди-да! Бир куни ўйнаб юрсам, чақириб қолдилар.

— Дарвешалининг ўғлимисан? Катта йигит бўлиб қолибсан-ку! — деди бува елкамга қоқиб. Сўнг атрофга бир аланглаб олиб, давом этдилар.

— Ҳов, паст маҳалладаги Лоҳила холангнинг уйини биласанми?

— Ҳалиги, қурт сотадиган холами, биламан, — дедим.

— Баракалла! — бува қўлимдан ушлаб уйларига етакладилар. Чўнтакларимни ёнғоққа тўлдирди. Сўнг қўлимга халта тутқазди.

— Шуни холангга бериб келасан. Мабодо олдида ҳеч ким бўлмаса, мен бериб юборганимни айтасан, хўпми?

Халтани кўтариб Лоҳила холаникига йўл олдим. Кўрпа қавиб ўтирган экан, халтани кўриб ҳайрон бўлиб қолди.

— Ҳов. Раззоқ бува бор-у, кампири ўлиб қолган, ўша бериб юборди. — деб унга тушунтиргандай бўлдим.

Холанинг юзига табассум югурди. Жилмайиб қўлимдан халтани олди.

— Шошмай тур, болам,— деб бошимни силаб уйига кириб кетди. Халтани бўшатиб, қўлида иккита сап-сариқ олма билан қайтиб чиқди. Олмаларни менга берди. Марвартак тутга осиб қўйилган сузмани халтага солиб, узатди. — Бувангга олиб бориб бергин. Қаймоғини куйдириб қўйган экан, дегин. Халтаси қуруқ бўлмасин...

Халтанинг бўш эмаслигини кўриб, Раззоқ буванинг қовоқлари осилиб кетди. Ер остидан менга қаради.

— Сузма, бу сузма! Хола бериб юбордилар! Қаймоқларини куйдириб қўйган эканлар, халталари бўш бўлмасин деб бериб юбордилар!— деганимдан кейин буванинг юзига қизил югурди. — Яна-чи, бува, — қўлимдаги олмага ишора қилдим, — холанинг олмаси ҳам бор экан!

Мақтовим бувага ёқди, шекилли, кулимсираб:

— Баракалла, баракалла! — деб уйига кириб кетди.

Раззоқ бува билан Лоҳила хола ўртасидаги «ёзишмалар» шундан бошланди. Почтачи ўзим: Раззоқ бувамнинг «номаси» — ёнғоқни кўтариб у ёққа бораман, Лоҳила холанинг «жавоб хати» — сузмани ёки қаймоқни олиб, бу ёққа келаман. Албатта, ҳар икки томон ҳам қуруқ қўйишмайди.

— Бувангнинг ёнғоғи кўпми? — деб сўради Лоҳила хола навбатдаги «нома»ни олиб борганимда.

— Ҳа! — дедим баралла. — Иккита ёнғоғи бор, каттакон.

— Ростданми? — хола ишонқирамай сўради.

— Ростдан. Уни устига роса уришқоқ — тошёнғоқ, — деб ўзимдан ҳам андак қўшвордим.

Бир ҳафта ўтдими ёки ўн кун, Раззоқ бува жойида кўринмай қолди. Бориб секин эшикларидан мўраласам... Лоҳила хола ҳовлисида кир ювиб ўтирибди. Раззоқ бува сўрида ёнбошлаб олиб чой ичяпти!

— Ке-ке, келавер! — буванинг кўзи менга тушиб, гавдасини кўтарди.

Хола қўлини артиб, менга пешвоз чиқди.

— Келинг, келинг! — деб у пешонамни силаб, қўлини ўпди. — Юрибсизми?

— Мана, — бува кулимсираб қўли билан ишора қилди, — олмаси бор холангни олиб келиб олдик!

— Ҳе, суюлмай ўлинг! — хола қўл силтаб менга юзланди. — Бувамнинг ёнғоғи иккита деб мақтовдингиз, ёнғоғи битта экан-ку?! Катта дегандингиз, қуриб адойи тамом бўлган ёнғоқ эканку?!

Нима деб жавоб беришимни билмай, бувага мўлтиллаб қарадим. У киши хохолаб кулди ва деди:

— Битта ёнғоқни ҳам яхшилаб парвариш қилсангиз иккита ёнғоқнинг ҳосилини бераверади, хола, дегин!

Бува ўзининг гапидан ўзи нашъа қилиб узоқ кулди.

Саид АНВАР.

Мунажжимлар башорати

[illegible]

...лар бўлади, янги маиший техника олишингиз ҳам мумкин. Сафарга бориш ва ҳужжатлар борасидаги ишлар муваффақиятли бўлади. Бир оз қувватсизлик сезасиз. Эҳтиёт бўлинг, сизни алдашлари мумкин. Сешанба ва чоршанба — омадли кунлар.

ТАРОЗУ. Хизматда командирлар рағбатига сазовор [illegible]

БАЛИҚ. Хизматдошлар ва қўл остингиздагилар барча ишларда ёрдам берадилар. Оиладаги муносабатлар ҳам яхши давом этади. Командирлар билан ҳам алоқаларингиз ишчан кайфиятда давом этади. Улар миннатдорчилигига эришасиз. Чоршанба ва якшанба — сиз учун омадли кунлар.

● НАШИ ЛАУРЕАТЫ

Маргуба принимает поздравления

Проведенный недавно нашей газетой конкурс «Изучаем Общевоинские уставы» вызвал широкий резонанс. Как известно, в нем приняли участие сотни военнослужащих срочной и контрактной службы, офицеры, ветераны Вооруженных Сил. Не остались в стороне и представительницы прекрасной половины человечества, которых в армейском строю также немало. Более того, их активности можно было позавидовать. Данный фактор жюри конкурса не оставило без внимания, и в итоге — служащая Вооруженных Сил Маргуба Исмаилова стала его лауреатом. И накануне праздника Навруз в торжественной обстановке, в присутствии всего коллектива Андижанского УДО ей был вручен поощрительный приз — радиоприемник, с чем сердечно поздравили ее коллеги по работе.

— По правде говоря, — говорит Маргуба, — не ожидала, что мне улыбнется такая удача, хотя и стремилась не пропустить ни одного выпуска газеты, где публиковался очередной блок вопросов.

В свое время Маргуба закончила училище по специальности телефонистка и мечтала о службе армейской, но пойти против воли родителей не решилась. Однако, если уж не носить на плечах погоны, то хоть краешком соприкоснуться с военным делом она все же сумела. В 16 лет она пришла в Булакбашинский ОДО на должность машинистки и с первых же дней привлекла к себе внимание старательностью и акуратностью в работе. Имея дело с документами, такие качества ценились особо, и вскоре ей было доверено возглавить несекретное делопроизводство. В суть новых обязанностей Маргуба вникала недолго. Природная любознательность и пытливый ум позволили ей за короткий промежуток времени привести этот участок в образцовый порядок. Но и на этой должности она задержалась недолго. С определенной долей волнения восприняла новое назначение начальником секретной части. Однако Маргуба из той категории людей, которым все неведомое — интересно, а потому они, не колеблясь, берутся за дело. Именно эта черта характера и побудила ее принять участие в конкурсе, хотя вплотную с Уставами Вооруженных Сил никогда ранее сталкиваться ей не приходилось.

Начинать приходилось с азов, а потому Общевоинские уставы стали ей настольной книгой, которую она буквально штудировала, едва выдавалась свободная минута. Нелегко было поначалу разобраться, например, в должностных обязанностях лиц караула или с предельной точностью определить полномочия тех или иных начальников. Но, как известно, вода не бежит лишь под лежачий камень.

— Если в чем-то не могла разобраться сама, — рассказывает Маргуба, — обращалась за помощью к офицерам, зато теперь многие уставные положения для меня — уже не тайна за семью печатями. А ваше внимание ко мне побудило идти дальше. Теперь хочу попробовать свои силы в новом конкурсе «Изучаем Конституцию Республики Узбекистан», который объявила ваша газета, и уже отправила свои ответы.

Что ж, стремление похвальное, остается лишь пожелать Маргубе Исмаиловой на этот раз довольствоваться не поощрительным призом, а видеть ее в числе победителей.

Подполковник Ярослав КОРУКА.
Фото автора.

ВЕСЕННЯЯ ЛЕГЕНДА

Праздник весеннего равноденствия, начала полевых работ, первой борозды, праздник, несущий людям радость, — все это Навруз.

Его истоки уходят в глубь тысячелетий. С ним связывают замечательную легенду [illegible]

[illegible] нен у могилы своего духовного наставника Саида Барака. Любовь к чистоте про- [illegible]

Павел СИЛИН, историк-исследователь.

● ТУҲФА

БАҲОР

[illegible]

ЎЗБЕКИСТОН ЁВҚУРЛАРИМИЗ

[illegible]

Руҳи доим мададкоримиз, [illegible]
Куч-қудрати бўронларга
тенг.
Ўзбекистон ёвқурларимиз,
Юртни асраш биз учун
шараф.

[illegible]
Аҳди қатъий айтган
сўзи чин.
Ўзбекистон ёвқурларимиз.

Раҳматилла МЕНГИРОВ, захирадаги лейтенант.

ОБОД БЎЛСИН МАҲАЛЛА

Икки минг учинчи йил,
«Обод маҳалла йили».
Юртимиз обод этиш,
Юртбошимиз тадбири.

Остонангни обод эт,
Обод бўлсин кўчалар.
Маҳаллалар соз бўлса
Чароғондир кечалар.

Маҳалламиз қилурмиз,
Гулзору боғ, саришта.
Қаерки, обод бўлса
Шунда бўлар фаришта.

Гулзорни ким хуш кўрса,
Унум бўлар ишида.

Сайроқи қушлар кетмас,
Баҳору ёз, қишида.

Обод бўлсин юртимиз,
Кел, қилайлик ҳаракат.
Бўлмагай кам-кўстимиз,
Оллоҳ берар баракат.

Юртимизнинг довруғин
Гулга буркаб ўрайлик
Обод элимиз билан
Кўкрак кериб юрайлик.

Турғунбой ЎЛМАСОВ, Андижон вилояти, Избоскан тумани, Урганжи қишлоғи фуқаролар йиғини раиси.

СОҒИНИБ КЕТДИМ

Бегона юртдаман, қадринг
билинди,
Ҳижрон азобидан бағрим
тилинди,
Лекин бир умидга
кўнглим илинди,
Майин сўзларингни
соғиниб кетдим.
Гулдайин бош эгиб хаёл
суришинг,
Омадим кўрганда қувнаб
юришинг,
Қизларнинг ичида яйраб
туришинг,
Ёниқ кўзларингни соғиниб
кетдим.
Тотли суҳбат қурган ўша
дамларни,
Бизга хайриҳоҳу мард
одамларни,
Муҳаббатга қўйган илк
қадамларни,
Ифордай борлиғинг
соғиниб кетдим.
Умидли дунё бу, кутаман
сени,
Майли айрилиқлар
қийнасин мени,
Бизга ҳам бор албат бир
висол куни,
Ҳаётда борлиғинг
соғиниб кетдим.

Катта лейтенант Намоз ДОНИЁРОВ.

НУРОТАЛИК ЁШЛАРГА НАВРУЗ СОВҒАСИ

[illegible] **(ЎзА).**

НАВРУЗ АРАФАСИДА БУНЁД БЎЛГАН «БУНЁД»

[illegible] **(ЎзА).**

● ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

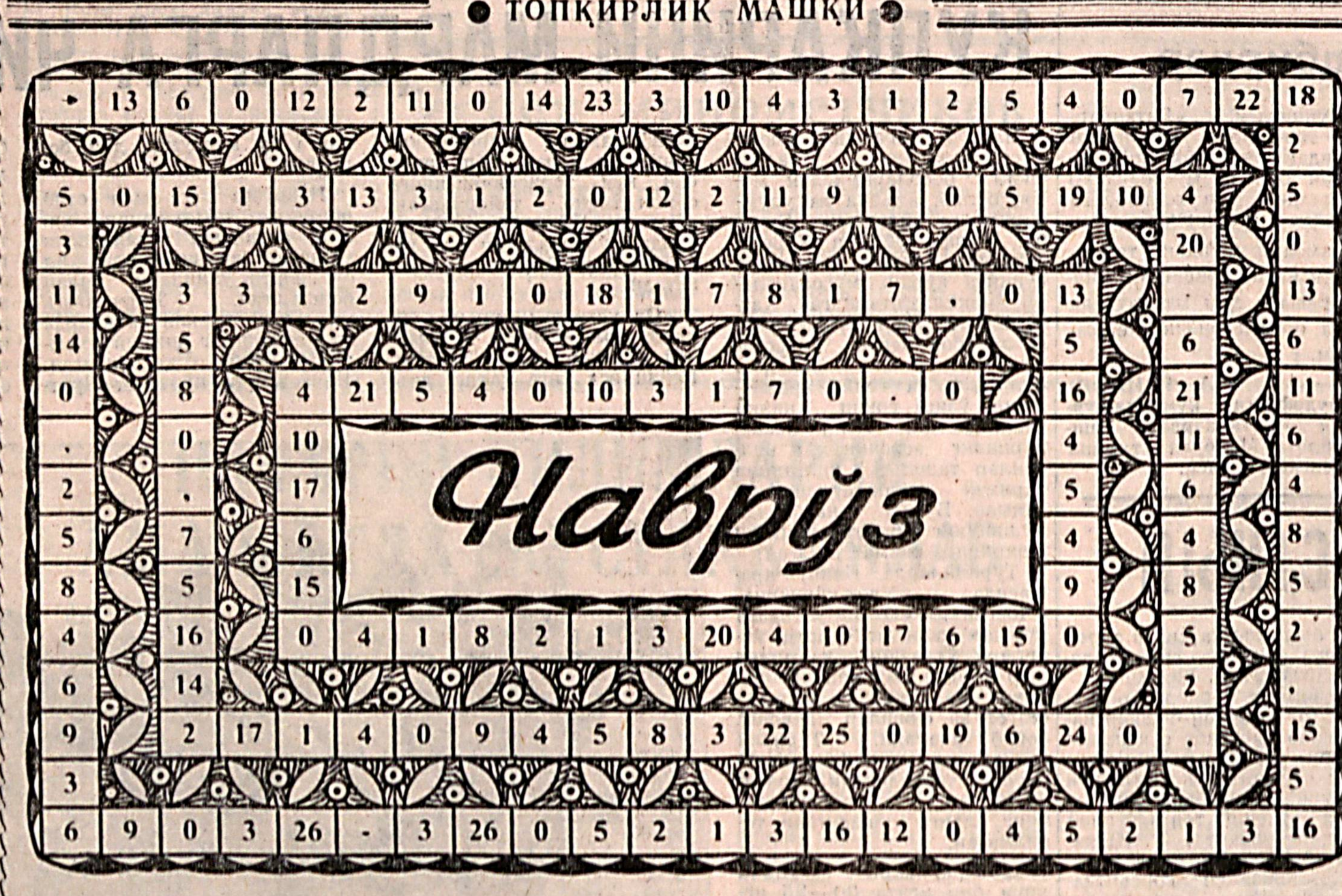

Аввало қуйида таърифланиб, рақамларда ифодаланган сўзларни топиб очқични ҳал этинг.

1. Наврўз айёми бошланадиган Шамсия йили ҳисобидаги йилнинг биринчи ойи — 18, 1, 7, 1, 3.

2. Қадимий баҳор айёми баён этилган Хожа Али Термизий асари — 4, 1, 17, 2, 14, 16, 4, 10, 7, 1.

3. Коинот жисми — 12, 3, 8, 6, 16.

4. Шарқ халқларига хос Наврўздан бошланадиган йил ҳисоби — 7, 6, 20, 1, 3.

5. Маълум бир мамлакат аҳолиси — 24, 1, 3, 15.

6. Шарқ халқлари мутафаккир шоири, қуйидаги мисралар муаллифи:

Яна нигоҳимиз мисоли
чаман
Ер насли юз кўклам
наврўзча экан.
Бул куни кулбамиз
қуёш хонаси,
Кўзимиздан борлиқ
чироғи равшан.
— 13, 22, 8, 5, 3.

7. Ола-була қанотли, думи узун қуш — 16, 1, 23, 5, 16, 23, 10, 4.

8. Майизбоп узум нави — 21, 10, 26, 25, 5.

9. Куннинг мусаффо пайти — 11, 10, 4, 9.

10. Ҳароратнинг ўзгаришидан ҳосил бўладиган мусаффо томчи — 19, 1, 13, 4, 1, 7.

Энди очқич жавоблари асосида шакл катакларидаги рақамларни ҳарфлар билан алмаштириб, машқни ечинг. Шунда шоир Абдулборий қаламига мансуб «Хуш келдинг, Наврўз!» шеъридан беш мисра билиб оласиз.

Фозилжон ОРИПОВ.

ШАРҚИЙ МУЧАЛ

Мучал йили 12 ҳайвон номи билан аталади. Мучал йили ҳисоби дастлаб мўғул, хитой ва туркий халқлар орасида, кейинчалик Осиёнинг бошқа халқлари ўртасида тарқалган.

Мучал ҳар йили 21 мартда бошланади. Мучал йилини топиш учун кишининг туғилган йилига 9 рақами қўшилади ва чиққан йиғиндиси 12 га бўлинади, қолдиқ сони мучал йили тартиб сони.

Масалан, одам 1930 йилда туғилган бўлса:

1) 1930+9=1939;

2) 1939:12=161, қолдиқ 7.

Демак, мучали қидирилган одам мучал ҳисобининг 7 йилида, яъни От (Асп) йилида туғилган экан.

Қуйидаги жадвалда эски мучал йили ҳозирги ҳисоб бўйича қайси йилларга тўғри келиши кўрсатилган.

1. **Сичқон (Муш)** 1924 1936 1948 1960 1972 1984 1996

2. **Сигир (Бақир)** 1925 1937 1949 1961 1973 1985 1997

3. **Йўлбарс (Паланг)** 1926 1938 1950 1962 1974 1986 1998

4. **Қуён (Харгўш)** 1927 1939 1951 1963 1975 1987 1999

5. **Балиқ (Наҳанг)** 1928 1940 1952 1964 1976 1988 2000

6. **Илон (Мор)** 1929 1941 1953 1965 1977 1989 2001

7. **От (Асп)** 1930 1942 1954 1966 1978 1990 2002

8. **Қўй (Гўсфанг)** 1931 1943 1955 1967 1979 1991 2003

9. **Маймун (Ҳамдуна)** 1932 1944 1956 1968 1980 1992 2004

10. **Товуқ (Мурғ)** 1933 1945 1957 1969 1981 1993 2005

11. **Ит (Сак)** 1934 1946 1958 1970 1982 1994 2006

12. **Тўнғиз (Хўк)** 1935 1947 1959 1971 1983 1995 2007.

Турфа олам

ҚАНДДАН ҲАМ ШИРИН

Қанддан ҳам ширин нарса борми дунёда? Ҳа, бор экан. Олимлар яқинда буни исботладилар. Гвинея, Конго ва Суданда ўсадиган монелина деб номланувчи дарахтнинг худди қизил узумга ўхшаш меваси глюкозаси қанддан 300 марта ширин экан.

«КЎЗ ЁШИСИЗ» ПИЁЗ

Япон олимлари пиёз ишлатаётган пайтда инсонни йиғлатадиган ферментни аниқлашди. «Хоуз Фууд» корпорацияси раиси Синсуи Имам йиғлатувчи моддани олиб ташлаб, пиёзнинг асосий хусусиятларини сақлаб қолиш мумкинлигини исботлади. Олимлар фикрича, генетик ўзгартирилган пиёзни кашф этиш қийин иш эмас. Бунинг учун пиёз таркибидаги аллиназа ферментини олиб ташлаш кифоя. Бу ишни ген инженерияси билан шуғулланган ҳар қандай олим амалга ошириши мумкин.

ТОҒОРАДАН ФОЙДАЛАНИБ

Кельмак-Сола (Мари) қишлоғидаги мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Евгений Марков ажабтовур дарслар ўтказади.

Мактабда сузиш бассейни бўлмаганлиги сабабли сувда нафасни тутиб туриш машқлари мактаб ошхонасидан олиб туриладиган сув тўлдирилган тоғораларда ўтказилади. Кичкинтойлар унга бошларини тиқиб машқни бажарсалар, катта ёшдаги ўқувчилар полиэтилен қопларга тушиб олишади ва у шланг орқали сув билан тўлдирилади. Бундан ташқари, ўқувчилар саломатлигини мустаҳкамлаш мақсадида мактаб директорининг буйруғи билан мажбурий катта танаффус ўтказилади. Бу вақтда ўқувчилар фақат спорт билан шуғулланади: кимдир тренажёрда куч тўплайди, кимдир стадионда чопади, кимдир кросс топширади. Спортга бўлган бундай муносабат натижасида бу ерда ҳеч ким чекмайди — на ўқитувчилар, на ўқувчилар.

Бош муҳаррир
полковник
И. Қ. АБДУКАРИМОВ

АДРЕС РЕДАКЦИИ:
г. Ташкент, 700031
ул. Д. Кунаева, 21

Газета выходит по вторникам, четвергам, субботам.

Заместитель главного редактора — 56-17-98; ответственный секретарь — 56-04-60. Отделы воинской службы и воспитательной работы — 56-02-51; по связям с государственными и общественными организациями — 56-02-49; массовой работы и спорта — 56-08-72; культуры и организации досуга — 56-03-48; социологии и рекламы — 56-54-76.

Начальник издательства и типографии — 56-04-90; бухгалтерия — 56-03-82; отделы подписки — 56-03-46; заказов — 56-18-44; дежурный — 56-09-81.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов публикуемых материалов.

Письма, рукописи, фотографии и рисунки не рецензируются и не возвращаются.

Газета зарегистрирована в Государственном комитете Республики Узбекистан по печати. Рег. № 00050.

Отпечатано в типографии газеты «Ватанпарвар».

Заказ № 0128.